

ABONAMENTUL
 Pe un an . 24 Cor.
 Pe un sem. . 12 "
 Pe o lună . 2 "
 Anul de Duminică
 Pe un an . 4 Cor.
 Pentru România și
 America . 10 Cor.
 Anul de zi pentru Ro-
 mânia și străinătate pe
 un 40 franci.

TRIBUNA

REDACTIA
 și ADMINISTRATIA
 Deák Ferencz-utca 20.
 INSERTIUNILE
 se primesc la adresa
 trafic.
 Mulțumite publice și Loc de-
 schis costă fiecare șir 20 fil.
 Manuscrise nu se ins-
 polază.
 Telefon pentru oraș și
 comitat 502.

Relații publicistice între unguri și români.

Pentru stările noastre politice este caracteristic că între bărbații de litere ai țării nu există nici un fel de altă legătură decât națională. Ungurii, cari aspiră nu numai la primul loc între popoare, ci la o stăpânire exclusivă a țării, se separă și în privința publicistică cu desăvârșire. Ei nu caută legătura de nici un fel cu aceia dintre nemaghiari, cari îndeplinesc misiunea grea și plină de răspundere a talmăci, susținea și apăra cugetarea și simțirea poporului lor. Urmasa firească a acestui separatism condamnat este, că aceia cari își atribuie dreptul și datoria ocârmuirii țării, se găesc în o completă desorientare asupra raporturilor reale ale țării.

În deosebi pe terenul politic se manifestă această ignoranță a cercurilor conducătoare în mod foarte păgubitor pentru ambele părți. Bărbații de stat unguri, partidele politice ungurești și ziaristica ungurească, toți pornesc acțiunile lor nu din situațiuni reale, ci din supozițiuni și preocupări. Baza aceasta falsă nu poate duce decât la rătăcirii și la greșeli pe de o parte, și la o luptă oarbă și sălbatică pe de altă parte. Discuțiunea serioasă și calmă a diferențelor cari stau între popoarele aceleiași patrii — singura cale spre apropierea și conlucrarea lor — este exclusă.

Un publicist ungur, Dr. Horváth, care

nici în 'alte privințe nu se identifică cu curentul șovinist al colegilor săi, caută a afla această singură cale adevărată a apropierei între maghiari și români. D. Horváth s'a introdus ca publicist prin o broșură care se ocupă de chestiunea românească (A válság és a román kérdés). Scrierea este menită firește pentru orientarea mai ales a publicului maghiar. Concluziunile ei culminează în faptul că maghiarii se înșeală când socotesc în mod ușuratic chestiunea română ca incidentală și când cred că ea va putea fi rezolvită prin forța brutală. D. Horváth face acum și un alt pas: el trimite la două din ziarele române, »Gazetei« din Brașov și »Telegrafului« din Sibiu, câte un articol, care stăruie asupra unei înțelegeri între unguri și români. Ziariștii români au fost atât de surprinși de procedeul neobișnuit al publicistului maghiar, încât nu numai »Telegraful«, care ia bucuros și cu plăcere o posă maghiarofilă, ci și naționalista și intrasigenta »Gazetă«, amândouă publică articolul trimis în fruntea foii.

»Gazeta« justifică importanța, ce dă astfel articolului dlui Horváth József Lajos, precum semnează d-sa pe ungurește, prin oarecare explicații asupra pozițiunii politice ce ar ocupa acest domn în societatea ungurească, explicații, pe care d. Horváth s'a văzut silit ale desmînți mai în urmă tot în coloanele »Gazetei«. Dar și d. Horváth luase prin articoli trimiși redacțiunilor române o atitudine, care te seducea a crede că d-sa are în buzunar pacea și războiul și poate să împartă atât una cât și alta. În urma ur-

melor este indiferent atât modul cum publicistul ungur își susține ideea cât și forma supt care ziarele românești au publicat articoli săi în coloanele lor. Important rămâne faptul, că un publicist ungur, care până acum nu este încă izolat de colegii săi naționali ca Mocsáryi, caută a se adresa publicului românesc într'o formă, care permite ziarelor românești a-i pune coloanele lor la dispoziție.

Noi calificăm acest fapt de bun și salutar și am dori ca el să fie onorat după cuviință, adecă discuțiunea pornită de d. Horváth să fie continuată tot în forma aleasă de d-sa. Ziariștii români, mai ales cei dela »Gazeta« și »Telegraful«, cari au publicat articolele ungurești, să caute a da reflecșiunile lor în coloanele foilor ungurești. Astfel am ajunge la un schimb de vederi, ce s'ar petrece atât în fața publicului român cât și a celui unguresc. Publiciștii unguri ar avea ocazie să se adreseze prin coloanele foilor românești românilor și publiciștii români ar avea putința să comunice direct cu publicul unguresc, apărând bine înțeleș punctul de vedere național românesc în coloanele foilor ungurești. Acest schimb de vederi, urmat timp mai îndelungat și în modul pornit de d. Horváth, n'ar putea avea decât efecte bune pentru ambele părți și pentru cauza lor comună.

În relațiile ziaristice de astăzi ne îndoim însă dacă articolele românești ar găsi în coloanele ungurești acea și bunăvoință, promptitudine și chiar distincțiune, care au găsit

Și-or să mă 'ngroape...

Oamenii cari n'or ști cine's,
 O gropșoară o să-mi sape
 Și c'un blet preot în umă,
 'Mă vor duce, să mă'ngroape.

Dar lăcașu-mi de repaos,
 Nime, nime n'o să-l știe,
 Numai luna măi privi-va
 La movila lui pustie.

Și prin veacuri, când va crește
 Pe mormântu-mi polomidă,
 Cântul meu pluti-va 'n slavă
 Ca o mândră piramidă.

A. Cotruș.

Prima scrisoare de dragoste.

De Horia Petra-Petrescu.

Am să povestesc ceva neverosimil. Dar trebuie să fie orice lucru verosimil? N'ai voie să faci nici un pas că cineva să vină cu cotul în urma ta și să-ți măsoare (palmă de palmă) flecare petec de pământ, pe care l-ai umblat? Astăzi în zilele cuceririi aerului?

În copilărie aveam o matroană bătrână, care clătina din cap de câte ori îi povesteam că-mi place să citesc mitologia greacă și romană. Apoi îmi spunea încludată: »Nu pricep, frate, cum poate să vă învețe la școală minciuni? Căci ce sânt altceva decât minciuni poveștile alea cu Iupiter și cu Venus și mai știe naiba ce mirozenii născocite de oameni fără de altă treabă!« Inzădar pledam eu pentru Afrodita și pentru Hylas »matroana mea« — de altfel o doamnă foarte respectabilă — rămânea reclintită la punctul d-ei de vedere.

Deci — cine e de o părere cu matroana, n'are decât să nu citească rândurile de mai la vale, ca să nu l-se facă rău, doamne ferește.

Intr'un orașel de provincie se stabilise de vre-o câțva timp un tânăr. Să fi tot avut 20—21 de ani. Smead la față, cu ochii căprii, cu o umbră de mustață pe supt nările pronunțate, cu pasul somnuros, dar (totuși) simpatic, căci arăta o oareșicare dragoste de a rămânea locul și a da atenție lucrurilor încunjurătoare, cu nespuse blândetă în privire și în apucături. Lumea se interesase de el dela prima lui pășire.

— »Cine e? Ce e? De unde e?«

N'ai trăit nicicând în provincie, 'ca să fiți de față la fenomenul acesta important?

A ieșit la iveală, după ce s'au răscolit toate dosarele omului cu pricina, că Radu Trăileanu e băiat de popă, că are atestatul de »maturitate« în buzunar și că — a lua lumea n cap, nevoind să se mai ocupe cu altceva decât cu poezia. Ciudată creatură omenească! Până când alții își bat capul cu studiarea pandectelor, alții cu logaritmi și calculculi integrali, și iar alții cu tăierea și analiza mortăciunilor, el, singur avea nespusea temeritate de a sta singurel-cuc pe 'ntinsul lumii — căci fugise de acasă, după cum știți — și de a visa cu ochii îndreptați la lună și la stelele de a doua și de a treie ordine. »Asta tot e prea mult!« își ziceau simpatici locuitori ai orașelului.

Dar numai de ochii lumii. Bărbații țineau pe Radu de scrântit la minte, femeile îl ochiau de departe și căutau să descoase calitățile sau eventualele lui defecte. Una — malițioasă — lățise vestea, că l-a văzut odată pe Radu mâncând pește cu cuțitul! Era gata-gata să-și piardă Radu prestigiul bun, care începuse a-l avea în fața femeilor.

Iată cum a ajuns el să fie în grația lor:

Orașelul, în care se petrece povestea aceasia imaginară, nu se prea putea lăuda cu o inteligență prea mare a femeilor, ba dimpotrivă, ajunsese proverbial din cauza — reprezentanțelor din Capitol. O puse păcatele pe una din ele, acum atîți și atîți ani, să scrie o scrisoare de dragoste mirelui ei dintr'alt oraș. O scrisoare de dragoste imposibilă! Comparații bizare; puncte de

cele ungurești din partea redacțiilor române.

Va fi firește treaba d-lui Horváth, care a pornit prin articoli săi aceasta acțiune laudabilă să deschidă ușa redacțiilor ungurești pentru articoli românești, și să le asigure și lor cel puțin bunăvoința și respectul cuvenit. N'ar putea d. Horváth să facă nici atât, atunci — noi și d-sa ne-am convinge, mai iute decât am fi așteptat, cum stau sorții păcii dorite de d. Horváth și de noi de o potrivă.

Pacea între maghiari și români, pentru care d. Horváth stăruie acum cu tot adinsul și pentru care noi românii am stăruit în toate vremurile și la toate ocaziile, nu poate să fie opera unei zile, precum nici lupta între aceste două popoare n'a fost de o zi. Toți câți cred că aceasta pace ar atârna numai dela conducătorii politici ai românilor, sau chiar numai dela ziaristica românească se înșală amar. De patruzeci de ani guvernul tot trimite neconținut la pușcărie pe așa zișii »agitatori« români și în loc ca numărul lor să dească, el devine din an în an mai mare.

Nu este aceasta o dovadă matematică că nu ci ce ies la suprafață în luptele politice trebuie să împacăți, ci poporul însuși, care produce din ce în ce tot mai mulți »agitatori«, cu toate pedepsele de pușcărie și amendele în bani. Pacea trebuie să pregătită și cultivată dela popor la popor pentru ca ea să răsară, să crească și să se întărească. De sine se înțelege că pe cât timp zboară în aer obuzele și fac explozii în mijlocul armatelor, lipsește dispozițiunea indispensabilă pentru ca cineva să pună mâna la o asemenea cultură gingașă și delicată. După ce noi românii ne găsim în pozițiune de apărare, punctul de gravitațiune al activității pacifice a d-lui Horváth este în mod firesc în mijlocul conaționalilor săi agresivi, și ne-am bucura să putem înregistra succese mai ales în acea parte. Cu aureola astorfel de succese d. Horváth v. găsi ca pacificator multe uși deschise printre români.

Conferința episcopilor catolici. Azi s'au întrunit la Budapesta episcopii catolici din toată țara pentru a discuta chestiunea autonomiei bisericii catolice și chestiunea congruei. Din partea bisericii române unite au luat parte: Mitropolitul *Dr. Victor Mihali de Apșa*, episcopul de Lugoj *Dr. Vasile Hossu* și episcopul de Oradea-mare, *Dr. D. Radu*. Dimpună cu ei au sosit în capitală și dd: *Dr. Victor Smigelski* canonic în Blaj și *I. Radu* vicar în Hațeg.

Pregătiri pentru sinodul din Blaj. Ni-scrie: Pretutindeni, în întreg largul diecezel de Alba-Iulia și Făgăraș, s'au convocat sinoade protopopești, ca să dească chestiunile ce vor veni la ordinea zilei în ziua de 23 Noembrie în Blaj. Fiecare district protopopesc și-a ales câte un reprezentant, care, în frunte cu protopopul să dească și să ceară proiectele. Hotărârile lor puse pe hârtie au ajuns deja la centru. Unele districte protopopești și-au ales deja de capi pe unii profesori din Blaj, ca dâșii să-i reprezinte. Așa districtul Turzii a ales pe d. Dr. Ioan Sâmpăleanu, districtul Biei pe d. Dr. Vasile Suciu, iar districtul Aludului pe d. Ștefan Bozian. În districtul Clujului a fost ales părintele Augustin Cosma, preot în Feiurd.

Invingerea partidului național în Timiș. La alegerile parțiale de membrii în congregația comitatului Timiș în cele două cercuri vacante *Buziaș* și *Recaș*, partidul național a reușit să învinge. Au fost aleși contra sforțării administrației în cercul *Buziașului* dd. Ioan Pepa, protopop, Dr. Aurel Cozma avocat, și Romul Cărbăș, directorul băncii »Timișana«. În cercul *Recașului* dd. Gherasim Serb, protopop și Dr. Lucian Georgevici, avocat în Recăș.

Batthyányi contra Kossuth. Conte Batthyányi critică prin o scrisoare publicată în »P. L.« în mod violent politica la care s'a angajat în timpul din urmă șeful partidului independist — 48-ist.

Între altele spune, că în programul acestui partid era înscrisă la alcătuire, lui atât independența economică a Ungariei cât și înființarea băncii autonome cel mai târziu până la 1911. Astăzi Kossuth, în scrisoarea sa adresată alegătorilor din Czepléd spune, că nu se poate arunca în valurile nesiguranței și nu poate expune țara unui hazard, luptând pentru aceste două puncte.

E trist — zice contele Batthyányi, că de dragul »puterii« șeful a ajuns să se alăture la partidul constituțional aproape singur, numai pentru a da mână de ajutor acestui partid în acțiunea sa contrară voinței poporului și interesului țării.

Pentru că este în interesul țării să se împiedice codificarea pluralității, contra căreia sciziunea lui Justh va lupta cu toată energia.

Introducerea reformei electorale bazată pe votul universal, egal și secret nu mai permite nici o amânare.

Reforma aceasta a fost de trei ani promisă și ea trebuie să se realizeze cât mai în grabă.

Între cât privește persoana lui Justh, de care se acață Kossuth în scrisoarea sa, acesta a trebuit să ia în mână, — ca cel mai chemat — conducerea partidului, din moment, ce fostul șef, refuza, să îndeplinească obligațiunile înscrise în program.

Volnicia lui Apponyi.

Arad, 17 Noembrie.

Actul regal de nimicire a concluzului congresului național bisericesc, considerat pretutindeni de un act pur personal al guvernului, a stârnit adâncă amărăciune și revoltă în toate straturile societății noastre. Se comentează și se discută cu aprindere în toate părțile și este generală convingerea că guvernul a sedus coroana, pervertind, cu o reacredință temerară, lucrurile, pentru a stoarce acest act regal. În consecință cele mai multe păreri conchid că este o iminentă necesitate de a găsi o cale directă la coroană, pentru a o informa verbal asupra stării adevărate a lucrurilor. În privința aceasta păreri difer, însă unele cer ca episcopatul român întreg și solidar atât cel ortodox cât și cel unit să ceară aceasta audiență, altele socotesc ca clubul deputaților să solicite aceasta audiență, altele ca episcopatul și clubul deputaților împreună, reprezentând nu numai biserica ci și poporul românesc întreg, să se prezinte la Majestatea Sa.

Toate păreri se unesc însă în convingerea că, trebuie pus odată pentru totdeauna capăt *calomniilor sistematice* ale guver-

exclamații, un regiment întreg; lacrimi de cerneală, par'că te aflai pela băile de nămol din Franzesbad sau Marienbad! Viitorul bărbat s'a speriat de gradul de cultură al viitoarei sale și a lăsat-o în plata Domnului, arătând însă acest corpus delicti la lume și țară. Astfel s'a dus vestea și povestea de orășelul... meu imaginar, încât se zicea: »Par'că scrii din...« când voiai să zici: »N'ai nici ortografie, nici logică, nici duh!«

Pata asta rușinoasă trebuie ștersă cu orice preț.

Radu, ca să venim iară la Radu, a fantazat el o zi, două, trei, nouă, dar dela o vreme și-a păpat paralele, pe cari le avusese în chimir și a început a se lovi de trista realitate, care se manifestă, (după cum prea bine știți) în ghetete tocite, în buzunare, prin care bate vântul, după nelimitata sa bunăvoință și (mai cu seamă) în neplăcute sgârșiri stomahale, cari anunță nemilos:

»Hannibal ante portas!«, adică: »a ajuns mucle la deget!« Ce era să se facă? Pe lângă toată poezia lui — trebuia să mănânce, căci nu era nici ființă astrală și n'avea nici marele dar al maestrului Succu, în flămânzire! Auzind el de marea rușine a orășelului, s'a gândit — vai! e trist de tot! — să-și comercializeze arta, în care jurase până atunci cu atâta elan. A chemat odată pe un prietin la sine și i a zis: »Ai puțină să îmi faci servicii reale. Lansează, fii bun, această operă a mea în lumea largă!« zis și făcut. Prietinel s'a executat.

A doua zi după acest incident, care are aparența unei tr ceri pe supt jugul caudal, (o, necessitas facit verum) scria o domnișoară din

orășelul cu pricina iubitului ei un răvășel, care începea astfel:

»Iubitul meu ingerăș!

De când nu te-am văzut, a trecut atâta timp, încât dacă mă gândesc la nemiloasa soartă, care ne-a despărțit, îmi vine să-mi zmg părul de disperare. Să știi scumpul meu, că n'am liniște fără de tine. Să știi că zi și noapte îmi colindă gândul la scumpul și neuitatul meu ingerăș. Ca o rosă, care nu poate exista fără de parfumul, pe care-l exhală, tot așa eu, nu pot să ex'st fără de tine, căci tu ești parfumul, chemat să planeze în jurul meu ca un spirit protector....« și pe aceeași coardă mai departe.

Vă veți fi zis îndată: asta nu-i scris de ea! Asta nu o poate scrie o domnișoară din orășelul cutare! Așa e: Radu și-a oferit serviciile pentru salvarea cinstei sexului frumos din orășelul din poveste.

În urma acestui serviciu, era asigurată și starea materială.

La început mergea mai greu, până ce s'a spart ghița.

Stetea acasă și aștepta. La poartă bătuse cu ținte aurite o firmă elegantă, care anunța trecătorilor, locuința *curățitorului chemic*: Radu Trălescu. Curățirea lui chemic — pricepeți — se compunea din activitatea descrisă mai sus: de a scrie pe seama sexului frumos scrisori, ca să dispară rușinea orășelului.

Lui Radu îi plăcea nespuse să câștige bani astfel. Deși avea el din când în când muștrări de cuget, pentru meseria sa — avea însă ocazie să câștige cunoștințe psihologice de prima ordine. Toate cunoștințele acestea și-le închidea în ser-

tarul inimei sale, căci de ar fi răsuflat cea mai mică veste în publicitate, despre activitatea sa, ar fi plătit o cu pierderea postului. Și Radu era prea comod decât să se ocupe cu altceva, mai serios. De aceea era poet!

»Stetea acasă și aștepta. De-odată se deschidea ușa, sfios, după o ușoară bătaie de mână înmănușată. În fața lui seafia una sau alta din domnișoarele societății. Pleca ochii rușinate de pasul ei, dar prindea inimă pe dată și-l ruga să-i compun. — scrisoarea.

— »Ce să zic în ea?«

— »Să zici, că mi-e dor să-l văd.«

— »Atât?«

— »Da. Dar să i-o spu, așa, mai poetic. Să amintești de pasări, cari cântă. Să-i vorbești de bătaile inimei mele. Să-i spui că mi-am pierdut pungulița, care mi-a cumpărat o de Crăciun, și să-mi cumpere alta la fel...«

Radu surâdea pe supt mustăcioară.

— »Stai, D-șoară. Așa nu se poate. Dacă vrei să-i spu că ți e drag — n'ai voie să amesteci într'o scrisoare atât de poetică un amănunt, care l-ar scoate din sărite. Dragostea și punga n'au ce căuta la olaltă — cel puțin aici, într'o scrisoare de dragoste ca asta, nu.«

— »Atunci?...«

— »Atunci facem două scrisori: Una lungă, poetică — alta scurtă, comercială, care să sosească mai târziu.«

— »Bine.«

— »Pe când să fie gata?«

— »Pe mâne. Dar vezi și mi-o fă bine. Să nu semene cu a altela, căci ar fi val și amar.«

— »Mă crezi capabil de așa ceva?!«

nului unguresc la Coroană, pentru că sânt indicii absolut sigure că Coroana este de ani îndelungați, de atunci de când s'a rupt cu desăvârșire orice contact direct între dânsa și poporul românesc, așiftată sistematic cu calomni și minciuni împotriva noastră. Din motivul acesta, pentru a zădărnici acest contact direct, guvernul a și împiedecat ca șefii actuali ai bisericilor, cei doi mitropoliți, să fie *consilieri intimi* ai Coroanei, o distincțiune care în trecut i-se da totdeauna pozițiunii de mitropolit.

În ce privește însuș actul, părerile sânt unanime, că este vorba nu de un act de prudență de bărbat de stat, ci de *fudulie grofescă*, un act de răzbunare meschină și personală a titularului rînzos dela culte.

Interview cu d. Vasile Goldiș.

Cunoscând competența d-lui Goldiș în chestia școlară, ca fost profesor și apărătorul cel mai fervent al intereselor noastre pe acest teren în casa țării, ne-am adresat și d-sale cu rugămintea, de a ne comunica părerile ce și le-a formulat asupra acestei chestiuni.

D. Goldiș a dat unui redactor al nostru următoarele declarații:

— Sânt pe deplin convins — a început d-sa — că guvernul a prezentat Coroanei într'un chip fals chestiunea, ce ne preocupă.

S'a pus adecă pe acel punct de vedere, ca și când congresul, prin concluzul său ar fi voit să se amestece în afacerile școalelor de stat. De fapt acest amestec nu este în competența congresului, care cunoscându-și limitele sale de operație nici n'a făcut acest lucru, ci a adus un concluz, care se referă exclusiv numai la afacerea catehizării. A enunțat deci principiul că nu numai în școlile de stat, ci în toate școalele catehizarea elevilor aparținători confesiunii greco-orientale române nu se poate face decât numai în limba bisericii, adecă în cea românească.

Nu poate exista nici o îndoielă, că biserica și prin urmare și congresul, ca organ administrativ al ei au dreptul indiscutabil de a lua dispozițiuni referitoare la catehizare.

Acest drept își are izvorul înainte de toate în

însuși chemarea bisericii. El e dat bisericii noastre prin statutul organic.

Dar dreptul acesta, care este codificat în legile statului, nu se referă numai la biserica noastră, ci el își acordă favorurile sale tuturor confesiunilor din țară.

În toate legile școlare, unde se vorbește de instrucția elevilor pe terenul religios se cuprinde și acest pasagiu, că toate dispozițiile referitoare la acest studiu sânt lăsate la aprecierea confesiunilor.

Stând lucrul astfel, ajungem la concluzia, că nu congresul prin hotărîrea sa, ci însuși ministrul a atacat legile în vigoare ale statului, prin ordinațiunile sale. Amestecul ministrului într'o afacere care este rezervată absolut voinței autonome a bisericii, constituie un act de violență, și prin urmare nu i-se poate acorda nici un temei legal.

Ordinul M. Sale, prin care șterge dintr'un condei hotărîrile unei autorități bisericești, așa de importante cum e a noastră, cu toate că nu poate avea o responsabilitate constituțională, aceas'a căzând în sarcina guvernului, care l-a recomandat — cuprinde totuși în sine toate indiciile călcării de lege. Coroana nu poate fi cu toate acestea învinuită pentru comiterea acestui act ilegal, căci din moment, ce cunoaștem felul de a opera al guvernului unguresc, putem afirma cu siguranță, că ne aflăm în fața unei seducțiuni.

Și în orice țară cu adevărat constituțională seducțiunile sânt pedepsite, ele au drept urmare traducerea pe banca acuzaților a acelor, care le folosesc.

Un motiv cu desăvârșire fals, pe care l'a întrebuințat guvernul cu efect în apucătura sa, a fost o presupusă dispoziție a congresului, prin care s'ar interzice preoților de a să supune autorităților regnicolare în afaceri de școală.

Dar drepturile și obligațiunile preoților în materie de învățământ sânt înșirate în statutul organic și acesta nu suferă nici o abatere, iar la rândul sau drepturile guvernului și ale organelor sale pe acest teren, precum și acelea ale forurilor administrative sânt taxativ înșirate în legile statului, care încă ar trebui să fie cu sfințenie respectate.

Legile acestea sânt clare și nu cuprind nici o dispoziție contra căreia congresul ar fi putut provoca pe preoți la nesupunere.

Ministrul se face vinovat de o enormă greșală atunci, când pentru a-și motiva atacul său împotriva bisericii noastre se provoacă la legile școlare ale Ungariei, de care, zice el, că n'am ținut cont în hotărîrile noastre. Aceasta este o afirmație falsă, pentru că ori cât de mult s'ar trudi dl Apponyi nu ne-ar putea arăta un singur ș din aceste legi, pe care să-l fi violat biserica noastră.

În rezumat deci congresul bisericesc a luat hotărâri într'o afacere, care prin lege este lăsată exclusiv în cercul său de competență. Aceste hotărâri nu conțin nici o dispoziție contrară legeri școlare.

Concluzul luat în congres este deci, un fapt absolut legal, iar nimicirea lui nu poate fi decât o acțiune ilegală. Ștergerea hotărîrilor Congresului bisericesc constituie un act neiertat de putere și volnicie care atrage asupra sa responsabilitatea guvernului, iar nu a M. Sale.

Împotriva guvernului deci să îndreptă toată critica noastră.

Este afară din cale supărător pentru biserica noastră faptul, că în chestia aceasta s'a procurat nimicirea concluzului dela locul cel mai înalt fără ca să i-se fi făcut Coroanei propunerea foarte firească și constituțională, de a asculta în aceasta chestiune și pe capul bisericii noastre, care reprezintă în cele confesionale aproape două milioane de cetățeni totdeauna credincioși Tro-nului și patriei. Fiecare om nepreocupat trebuie să aibă impresia, că actul acesta al guvernului s'a produs pentru anumite scopuri și intențiuni politice.

Guvernul acesta, care este cel mai șovinist dintre toate guvernele câte s'au succedat în Ungaria până acum, a voit să producă în masele mari ale poporului românesc impresia, că din partea Coroanei nu ne mai putem aștepta la nici un scut.

Tendința politică a acestui atac este deci evidentă. Ea voește să zgudule proverbialul șovinism al românilor, aruncându-ne astfel în brațele

— »Nu — dar zicem numai așa... Știi.. scrie-o cum știi D-ta mai bine, ca să o pot decopia corect.«

— »Foarte bine.«

— »De altfel știu eu că te pricepi la scrisori de dragoste. Dar discreție, dragă d-le Radu, discreție...«

Radu balansa cu amândouă mâinile până la culmea semicercului, care avea ca punct de razim, mijlocul jilteței sale — voia să zică: sânt mut ca un pește.

— Și așa s'a inițiat în toate tainele sufletelor tinere din orășel. Nu era zi, în care să nu bată cineva la porțiță și plesele de argint se furișau discret în palma lui, dându-i razim pentru zilele viitoare..

Dar trebuie să spunem, că Radu avea, de fapt, talent poetic. O simțea el asta foarte bine. Nu cutriera el de geaba poienele, seara pe lună; nu se înfiora el fără de motiv, brutal, de susurul părăiașelor șglobii; nu cânta el plin de melancolie dolnele de dor și jale fără ca să simțescă ceiace cântă. Câte odată se gândea să se lase de întreaga afacere întreprinsă și să se dedice cu totul poeziei — dar — dar de ar fi trăit atunci? Și așa era silit să persevereze pe cărarea apucată.

Era un focar, în care se adună toate tainele inimii femeiești. Nu mai scria numai scrisori de dragoste. După blândețea scrisorilor acestora, a urmat și ura, patima rebună, delirul femeiesc.

— »Să-mi scrii o scrisoare! Să-i spui că nu mai vreau să știu de el!«

— »Să-mi compui o scrisoare anonimă. Vreau

să i-o scriu logodnicei lui de acum. Să vadă ce poamă adăpostește în casă?...«

— »Scrie, scrie. Îl urăsc! Îl disprețuiesc!«

Și el înmuia condeiul în cerneală, își încheia rocul și scria după porunca prea înaltă: dispreț, dragoste înfocată, ură, patimă, dragoste curată, idilică. Toate simțemintele acestea se împreunau într'ânsul, iar el le vindea — numai că nu putea să le lipescă eticheta pe frunte.

Dupăce se lățise între femeii vestea postului său onorific, venită și femeii măritate și cele divorțate: Discreția era asigurată: puteau să-și descopere tot ce le zăcea pe inimă, n'aveau decât să refacă numele adresatului și Radu scria, scria nebunește — pentru *plată*.

A mers așa un an, doi, trei, patru. Din fiicău tinăr începea să se facă bărbat în toată firea. Negoțul mergea de minune — mai rar așa meserie bunăoară. Avea casă, mobilă elegantă, grădină ca în povești, avea bani berechet.

Dela o vreme simțea însă o golătate și mai mare în sufletul său. Scria el scrisorile cu aceiași dragoste ca mai înainte, dar nu mai era ticna sufletească, de care era cuprins ici și colea, alte-dăți.

Care să fi fost pricina?

E greu să spui. Nu se poate pune degetul pe rană, ca să zici: acum cred, că e așa! (De ar fi tot astfel, în toate pricinile, vai ușor ar fi pe lumea asta!)

Dar — totuși, se poate da cu socoteală.

Într'o după prânză, când avea el oarele ofici-oase de primire, țanc, se pomenește cu o fată șglobie în fața sa.

— »Să-mi scrii o scrisoare!«

— »Scriu duduca!«

— »Să-i spui că e un nerecunoscător.«

El i-s'a uitat lung în ochi.

— »Cine-i?« i stetea pe limbă să întrebe, dar aducându-și aminte de meseria lui, a tăcut chitic.

Și-a făcut el de lucru printre hârtii, și-a ascuțit un creion, a mai curățat penița cu care avea să scrie notițele sale — toate acestea ca să-i treacă sbuciumul sufletului, care simțea cum se sbate în el — și a primit ofertul, ca mai nainte, fără să arate cu nimic că se petrece ceva în sufletul său.

Abea a ieșit însă fata din odaie, și Radu și-a dus uluit mâna la frunte, la timp — la inimă. Ce-o mai fi și asta?

S'a așezat să scrie scrisoarea comandată.

— »Iubite dle...« începu el. După »Iubite dle« lăsă loc gol pentru numele necunoscutului, cătră care se adresa mușterea sa.

»Să știi că ești un îngrat. După ce ai petrecut atita timp în apropierea mea, după ce am legat o prietinie care credeam sus și tare, că o să aibă drept urmare o legătură și mai trainică, văd, simțesc că începi să te răcești față de mine...«

Cum ar fi vrut Radu să știricească cine e adresatul! Pentru prima dată în cariera sa. Simțea cum i-se strânge mâna pumn. Ar fi fost în stare — o, ar fi fost în stare, să, să... ce? cum? Cu ce drept avea să se amestece el unde nu era chemat?

A scris cum i-a comandat fata. Când a venit să primească scrisoarea, i-s'a uitat încă odată în ochi. Ea s'a dat speriată la o parte, gândindu-și asta-i prea mult, dar dupăce și-a adus aminte ce secret mare a descoperit omului ăștuiu, n'a

politice dominante a Ungariei, al cărei scop final, recunoscut de toți politicienii maghiari, este ruperea ei totală de Austria.

Intrucât guvernul își va ajunge scopul prin astfel de proceduri aceasta, e chestia viitorului.

Situația în care a ajuns biserica noastră prin fatalul act al guvernului, este afară din cale dificilă. Mai presus de orice îndoială stă faptul, că biserica are datorința, de a se apăra față de acest amestec ilegal al guvernului în afacerile noastre bisericești.

Este datorința necondiționată a bisericii noastre să afle chipul și mijlocul de a apela dela Coroana, rău informată, la Coroana bine informată.

Deocamdată nu aș putea arăta felul în care s'ar putea porni acțiunea de apărare. În tot cazul însă consistorul metropolitan va trebui să fie convocat anume pentru acest scop în ședință plenară, în care să se ia în discuție acest act nemai pomenit de violență și să se creeze modalitățile cele mai hotărâte de apărare.

Ce ținută poate avea clubul nostru parlamentar în aceasta chestie?

Față de chestia aceasta partidul nostru naționalist politic se află într-o situație foarte dificilă.

Părerea mea este, ca partidul nostru să păstreze deocamdată o rezervă în aceasta chestiune, cu atât mai mult, cu cât ori ce acțiune, ce va trebui întreprinsă în scopul parierii acestui atac, cade în prima linie în sarcina forurilor noastre bisericești.

Fără consimțământul autorităților noastre bisericești, deputații români din camera ungară nu vor putea lua deci nici o măsură în aceasta direcție.

Indată însă ce biserica noastră le va da o însărcinare în aceasta privință, deputații noștri vor fi cei dintâi, care vor ști să se achite de datorințele ce le incumbă.

Politica românilor din Ungaria

Trecut, prezent, viitor. De A. B.

IV.

Acțiunea politică națională a episcopului martir Ioan Inochentie Clain, pe la 1730—1750; Supplex libellus Valachorum, prezentat împăratului Leopold II. de episcopii români Ioan Bob și Gheorghi Adamovici, în numele clerului și poporului român, la 1791; programul votat de adunarea națională ținută în câmpul libertății dela Blaj la 3/15 Maiu 1848; programul partidului național român din 1881; cu un cuvânt toate arătările revendicărilor politice ale românilor se rezumă și culminează în a cere egala îndreptățire, și nu numai pentru ei, ci pentru toți locuitorii patriei, fără deosebire de naționalitate și religie.

Și mai este de notat un lucru: Pretențiile naționale politice ale românilor ungureni au mers scăzând, iar nu crescând, în cursul timpului. Pe când mai înainte, și în special după revoluțiunea din 1848, ei cereau oarecari drepturi de autonomie teritorială, astăzi această cerere aproape nu se mai aude, și cei mai exigenți dintre fruntașii lor politici ar fi mulțămii dacă s'ar aplica măcar legea pentru egala îndreptățire a naționalităților pe care guvernul unguresc a propus-o. Parlamentul unguresc a votat-o și regele Ungariei a sancționat-o la 1868, dar care, în mod volnic și nemai pomenit într'un stat constituțional, nu se aplică nici într'un punct de favorabil naționalităților nemaghiare.

Dar cum a răspuns și cum răspunde clasa stăpânitoare a Ungariei la această moderațiune a românilor? Istoria este de față și ne răspunde: Doja a fost fript de vlu, episcopul Inochentie a murit în exil, Horia a fost frânt pe roată, iar în revoluția din 1848, peste trei sute de sate românești au fost distruse de luptătorii pentru »libertatea« ungurească, și aproape 40.000 de români au pierit, cei mai mulți nu în luptă cu armele în mână, ci împușcați, loviți în cap sau spânzurați mișelește de honvezii, de săcuii fanatizați și de tribunalele marțiale, și mai fanatice!

Astăzi apoi pușcăriile ungurești de decenii nu se mai golesc de luptători români cari, cu condeiul sau cu cuvântul, îndrăznesc să afirme dreptul românului la viață și cultură națională!

În general, întreaga viață publică a Ungariei de astăzi este caracterizată printr'o teribilă intoleranță față de tot ce este românesc. Câtă vreme românii erau în pasivitate, politicienii maghiari și presa lor spuneau cu ipocrizie, că rău fac de nu vin în parlament, ca să și arate pe cale constituțională părerile și dorințele. Dar când românii

s'au hotărât să intre în parlament, n'a fost blăstămate și violență, de care să nu se facă întrebuintare, pentru ca să zădărnicească alegerea candidaților români. Batalioane de gendarmi au fost concentrate în cercurile românești, și toate brutalitățile și mijloacele de corupție erau, nu numai permise, dar chiar glorificate ca fapte patriotice.

Să recetească cineva numai ororile întâmplăte acum de cărând la alegerile din Oravița, Beiuș, Cehul-Silvaniei și aiurea, pentru ca să se convingă despre aceasta.

Această intoleranță s'a manifestat și în parlament, față de pușinii deputați români, cari au izbutit să se aleagă. Nu numai că nu li-s'a recunoscut dreptul de a se constitui ca partid naționalist, nu numai că au fost desconsiderați la compunerea diferitelor comisii parlamentare, deși reprezentă milioane de contribuabili și sute de mii de alegători, dar s'a întâmplat, precum știm, și scandalul fără pereche în istoria parlamentelor, că unul din ei, d. Dr. A. Vaida, să fie scos cu forța din sala ședințelor, pentru că a vorbit cum nu le place șovinistilor!

Din România.

Monumente inaugurate la Adjud și Păunești Duminecă 1 Noembrie s'a inaugurat în Tg. Adjud monumentul ridicat în amintirea soldaților din acea comună, morți în războiul din 1877—78.

După Te-Deum, s'au rostit cuvântări de către Ion I. Teodoru, revizorul școlar al județului, Zăhărescu, dirigentele școlii, T. Panaitescu, prefectul județului, care arată însemnătatea unor astfel de monumente, exprimând mulțămiri inițiatorilor și comitetului pentru adunarea fondului. În urmă vorbește d. Păcuraru, primarul comunei. Au asistat elevii școlilor, mulți săteni și 100 veterani, cari au defilat prin fața frumosului monument de piatră.

Tot în aceasta zi la orele 4 p. m. s'a inaugurat un alt monument, ridicat, ca și cel din Adjud, prin serbări școlare și subscripție publică, în com. Păunești. Au asistat mii de săteni îmbrăcați în haine de sărbătoare. S'a oficiat un parastas de cântări trei preoți, apoi s'au rostit entusiaste cuvântări de d-nii: Teodoru, revizorul școlar, I. Ciocârlan, dirigentele școlii, Sion, administratorul plășii și I. Panaitescu, prefectul județului. Veteranii în număr de 150 au defilat în fața monumentului, în strigătele de ura ale celor de față.

În județul acesta s'au ridicat până acum 4 monumente de acest fel. Sânt fonduri adunate și

mai avut îndrăzneala să i dea lecții, dupăcum ar fi viut inima ei, ci a tăcut și a plecat.

Radu a privit în urma ei ca unul căzut din cer. A! Tot focul, pe care l-a depus în scrisorile lui de dragoste de atâția ani, tot focul ăsta are să-l aștearnă acum pe hârtie! Simțea cum i cutreieră prin vine un fluid vivificator, se primenea sufletește, și se bucura ca un copil mic de simțământul acesta, pe care-l aștepta, latent, fără să știe, dar de care-și dădea seama că trebuie să se anunțe odată și-odată.

Se așeză la masa de scris și începu să scrie. Prima lui scrisoare de dragoste, căreia îi cunoștea adresa! Și-a adunat un extract din tot ce a gândit și a simțit el mai bun, mai frumos, mai sfânt și l-a împărtășit hârtiei. Dintr'o scrisoare a luat expresia următoare:

»Ești mai blândă decât o adiere a zefirului, ești mai frumoasă, decât o noapte de Mai la țăr-muri de mare, ești mai dulce decât șoapta unui cuvânt, rostit de iubita în brațele iubitului ei«.

Aceleași comparații și aceleași cuvinte le scriese el odată pentru o doamnă mai în vârstă, firește, adresându-se iubitului ei.

Dintr'alt loc a luat o strofă, pe care o făcuse la comandă unei tinere doamne, care voise cu ori ce preț să o considere lumea drept poetă.

»Stăteam tăcuți în freamătu nserării,
Doar mâinile noi ni le atingeam
Și-o pace sfântă se sălășluise
În sufletele noastre, cum steteam«.
Și dintr'alt loc, schimbă nițel:
»Un fir de păr din păru-i rătăcise
Și-mi adia ușor pe lângă piept —

Simțeam răsufletul ei tot mai aproape,
Ce mai puteam mal mult ca să aștept?»

Radu și-a sfârșit scrisoarea într'un paroxism de fericire. Jura sus și tare răsunare infidelului, prin care ajunsese să facă cunoștința domnișoarei, oferea serviciile sale tinerei ființe fără de razim și o implora — să l asculte și să i aline bătăile inimei.

Nu trecu mult și apără și ea în odaia lui Radu. Voalată, cu un aier de stângăcie. De cum a ajuns în odaie, și-a dat vâlul la o parte și a izbucnit într'un râs nebun.

— »Da bine, d-le Radu, știu că vrei să mă joci!«

— »Cum? Ce fel?»

— »Scrisoarea d-tale... Scrisoarea d-tale nu e decât un amestec dibaci din alte câteva scrisori, scrise de d-ta. Uite: poezia am cetit-o în albumul cutăruia, idela asta în scrisoarea cutăruia, cealaltă la cutare, cealaltă la cutare«.

Radu s'a nroșit, s'a ngălbenit, a început să tremure, nu știa unde-i stă capul.

— »Ai vrut să îți bați joc de mine?»

— »Nu, Doamna ferește. Am simțit ceeace am scris«.

— »D-ta și simțit! D-ta, care scrii la comandă, și declarații de dragoste, și provocări de răzbu-nare! Fii mai circumspect altădată. Bagă de samă — ai să-ți pierzi mușterii!«

— »Nu crede, nu crede domnișoară«, — a încercat să îngâne Radu.

— »Destul, d-le Radu. Destul.

De altfel nu te cred capabil de alte idei, decât de cele șablonatice, cu cari îți-ai făcut cariera«.

Ce era să faci? A tăcut.

— »Dar — mai știi? mai știi? Nu vreau să te descurajez«, urmă ea. »Deocamdată scrie mi câteva rânduri: îi dau întâlnire mâne, seară, să vină să se scuze.«

Și a plecat.

A! va-să-zică celalalt!

Ei? Un simplu mănuiitor de fraze!

Ei? Un argat, căruia îi poruncești: adu calul la scară, ajută să mă ridic în șea, aleargă după mine și faci când vezi prea multe!

Pentru prima oră vedea Radu și mai bine situația sa ridicolă. Dar nu-i imposibil să rămână vecinic așa! A avut alte planuri, a nutrit alte gânduri. Să nu se poată ridica semeț și să dea drumul tuturor simțurilor sale încătușate? să nu fie în stare să scrie din sufletul său, ceea ce simțește dânsul, ceeac: poartă pecetia personalității sale?

S'a așezat din nou la masă. Să i scrie el cum știe el mai frumos.

»Iubita mea...«

A, iubita mea! De câte ori a exclamat el aceste două cuvinte! Fără să le simțească farmecul. Numai așa. — Au ajuns doi bani vechi, șterși, de pe cari s'a dus toată frumuseța.

Încearcă să le dea lucirea de mai înainte, murmurând tot mai tare și mai tare »iubita mea, iubita mea, iubita mea!...«

Simțește par'că cum se răspândește acuma o aromă peste cuvintele astea pângărite de atâtea ori.

Ce este arta miniaturilor din evul mediu față de arta, cu care scrie el literele! Își dă toată grija de care e capabil.

depusă la băncile populare pentru alte 16 monumente. Cinste inițiatorilor și celor cari dau concursul și obolul lor în acest laudabil scop.

Aniversara căsătoriei suveranilor. MM. LL. Regele și Regina au serbat ieri a 40-a aniversare a căsătoriei Lor.

D. I. I. Brătianu, președinte al consiliului de miniștri, a exprimat auguștilor Suverani la castelul Peleş, felicitări în numele guvernului.

La castelul Peleş a avut loc un dejun la care au participat afară de MM. LL. Regele și Regina, membrii casei princiare, și d-nii miniștri I. I. C. Brătianu și E. Costinescu.

Seara s'a organizat o frumoasă reprezentație de către doamnele de onoare, reprezentându-se mai multe tablouri vii.

Cazul din Brescia.

În numărul nostru recent am dat o corespondență din Roma referitoare la o izbucnire iredentistă în Brescia. Complectăm astăzi informațiile corespondentului nostru cu cele ce urmează:

Generalul Asinari di Bernezzo, cel care cu ocazia sfârșirii steagului regimentului a rostit un discurs fulminant la adresa Austriei, era comandantul pieței din Brescia și reprezentantul regelui la serbările acestea, de aceea vorbelor lui li-se atribuie o mai mare importanță. Se asigură chiar, că Asinari este foarte bine văzut în cercurile curței italiene.

E posibil, ca reformarea lui să nu aibă putere de drept, din moment, ce nu a fost hotărâtă în consiliul de miniștri, ci a fost îndeplinită numai la ordinul ministrului președinte în consfătuire cu cel de externe. Generalului Asinari îi stă la dispoziție dreptul de apel.

Ziaristii din Milan au asaltat pe general cu interviuri; acesta însă a refuzat orice declarații.

»Sânt un părăiaș de munte« — comparație banală. »Sânt o pasăre în libertate« — a! câtă proză, câtă proză. Cum s'au învechit bietele cuvinte și bietele comparații. Unde li-s'a dus frăgezimea?! Par nește buicuțe trase de păr de niște mici derbedei.

Stă locului. Se razimă în coate. Nici când nu simțeste atât de apăsător toată greutatea și toată falsitatea carierei sale. Cum? El a vrut să fie ecoul inimelor celorlalte? A vrut să răspundă el bățăilor inimelor lor? Dar se poate așa ceva? Se poate cumpăra taina asta?

Și vede că și a făcut o meserie murdară din ce are omul mai scump, din personalitatea fiecărui om. Scrisori de dragoste dictate! Par'că se pot transpune cele simțite de o inimă omenească pe un petec de hârtie, și mai cu seamă de altul!

Dar ceace-l doare și mai mult e, că trebuie să se folosească acum, când vrea și el să scrie, de aceleași fraze, cu cari a neguțătorit atât de ușuratec. Își vede întreagă prăvălia: fiecare simțământ în raftul său deosebit. Poftim: ură, poftă de lux, dor de sărutări focoase, adulter, »rendez-vous«-uri, promisiuni de bani și zaharicale. A! Câtă proză, câtă proză urită, murdară, grețoasă...

Și-și dă capul în sus. Va scrie de aici înainte numai ce-i dictează inima. Nu va fi interpretul plătit al nici unui simțământ. Și prin vine-i trece tactul unui ritm, tot mai tare, mai tare, dela inimă. Apucă peana și scrie și par'că simțeste cum se primenesc toate cuvintele de cari își bătea joc mai înainte...

Scria prima scrisoare de dragoste.

Presa străină despre cazul din Brescia.

Ziarul parizian »Le Temps« se exprimă astfel asupra acestui caz:

»Incidentul acesta arată dușmănia ce o poartă poporul italian și ofițerii din armata italiană țării vecine, Austria. Foarte rar s'a întâmplat un astfel de caz de contrarietate, tocmai în momente, când se discută mai aprins condițiile de pace și de alianță.

Faptul acesta este o dovadă, dușmănia dintre Italia și Austro-Ungaria fierbe în mod latent și în momentul, când aceste două țări vor înceta să mai fie allate, ele vor începe pregătirile de război.

Se vede, că tocmai din acest motiv și una și alta caută să mențină alianța, fie chiar și în condițiile nesigure de astăzi.

Din străinătate.

Regele Bulgariei despre România. Sofia. — D. Diamandi noul ministru al României în Bulgaria a remis ieri scrisorile sale de acreditare regelui Ferdinand. D-sa a ținut în fața suveranului un discurs prin care a arătat că în România se prețuiește eminentele calități ale poporului bulgar. Bulgarii și românii vor merge mână în mână pe calea progresului.

Regele a răspuns: Ecoul simpatiilor ce țara mea a întâmpinat la poporul românesc în vremea momentelor memorabile și atențiunea cu care el le-a urmărit, au fost cauza că din trecut chiar cele două popoare au știut a se stima reciproc și la nevoie a se ajuta.

Programul noului guvern.

Criza.

Arad, 17 Noemvre.

Cronica politică azi n'a înregistrat nici un eveniment de seamă. Primul ministru Wekerle va pleca zilele acestea din nou la Viena, ca să prezinte monarhului condițiile definitiv precizate pe temeiul cărora guvernul e aplicat să primească resorturile afacerilor. Membrii guvernului tănuiesc însă cu cea mai mare grijă condițiile acestea.

S: crede că noul guvern, care va fi compus în mare parte tot din miniștri actuali, va fi numit în 22 Noemvre și se va prezenta camerei în 30 Noemvre.

Conferințele ministrilor.

Budapesta, 17 Noemvre.

(Dela Corespondentul nostru). Ministrul Apponyi a vizitat azi la orele 1 fără un sfert pe ministrul Kossuth cu care a avut o consfătuire mai lungă asupra situației. Eșind Apponyi, Kossuth a primit vizita primului ministru Wekerle, cu care a avut de asemenea o consfătuire.

Ministrul Andrassy a plecat azi la moșia sa din Tiszdob, — o împrejurare care vadește că situația va rămâne staționară câteva zile.

Consiliu de miniștri la Viena.

Budapesta, 16 Noemvre.

(Dela corespondentul nostru). Corespondența oficioasă anunță că Wekerle va pleca zilele acestea la Viena, ca să se prezinte în audiență la împăratul. Călătoria ministrului președinte și audiența lui e în legătură cu negocierile în jurul crizei, cari vor avea loc săptămâna viitoare la Viena. Tot atunci se va ținea un consiliu prezidat de Majestatea Sa.

O știre mai recentă spune că Wekerle va pleca deja mâine la Viena.

După ziarul »A Nap« noul guvern Wekerle — Andrassy va fi numit în 22 Nov. și se va prezenta camerei în 25 Noemvre. Andrassy va fi prim-ministru, Kossuth ministru de comerț, Wekerle ministru de finanțe, Mezösy de agricultură și Szivák de justiției. Ceilalți rămân.

După numirea noului guvern, toți miniștri se vor prezenta la arhiducele moștenitor Francisc Ferdinand, în audiență. Audiența aceasta va fi un fel de act de recunoaștere din partea prințului de coroană pentru tradarea de principii a miniștrilor.

Programul noului guvern va fi: 1. Prelungirea privilegiului băncii comune până la 1917. 2. Nici o concesie militară. 3. Votul plural al lui Andrassy,

Se va vedea dacă informațiile ziarului »A Nap« au vre-un sâmbure de adevăr.

Ce face partidul lui Justh?

Budapesta, 16 Noemvre.

(Dela corespondentul nostru). Cu privire la planul de bătaie al partidului Justh, vicepreședintele partidului S. Bakonyi a declarat următoarele:

— Sântem hotărâți să ducem lupta cea mai energică atât în cameră cât și în țară. Duminecă vom organiza o mare adunare populară în Odarhet (Székelyudvarhely), la care va participa probabil și Justh. Adunarea va fi impozantă.

De ocamdată nu se vorbește despre convocarea camerei și nici noi nu voim să cerem convocarea ei, ci privim numai, cu milă, cum se sbate guvernul pentru a găsi o soluțiune. Mai târziu, într'un moment dat, ne vom îngriji ca să convocăm camera.

Impăratul pentru votul universal.

Viena, 17 Noemvre.

(Dela corespondentul nostru). »Deutsches Volksblatt« află că cu prilejul ultimelor audiențe ale ministrilor Kossuth și Andrassy, împăratul a stăruit ca ei să ia în programul lor și votul universal, deși miniștri unguri au invocat fel de fel de argumente împotriva lui.

Criza e aproape rezolvată.

Viena, 17 Noemvre.

(Dela corespondentul nostru). »Wiener Allgemeine Zeitung« află că criza ungară se va rezolva peste câteva zile. Andrassy, Wekerle și Kossuth vor primi resorturile principale. Ei au adoptat ca program de guvernare programul celor nouă puncte, elaborat de Colomán Széll. Astfel de concesii, cari nu sânt precizate în acest program, nu se vor da.

Nouille alegeri.

Viena, 17 Noemvre.

(Dela corespondentul nostru). Aflu din un izvor absolut competent, că nouille alegeri parlamentare în Ungaria se vor face pe baza vechii legi electorale. E sigur deci că proiectul pluralist al lui Andrassy nu se va face lege înainte de iminenta disolvare a camerei.

Concesile militare.

»Wiener Sonn und Montags Zeitung« de ieri scrie: Capitulul concesiilor militare față de Ungaria este foarte instructiv. Despre »limba de comandă« care era în discuție până acum, deocamdată tace cronica, și s'a trecut la »limba de companie«. Aceasta pare a fi o mai mică pretenșiune și se motivează cu introducerea limbii germane în partea austriacă a armatei.

În realitate însă este vorba, la introducerea limbii ungurești, ca limbă de companie de un excelent mijloc de maghiarizare, îndreptat contra naționalităților nemaghiare din Ungaria. Căci, în Austria, numai în acele regimente este limba de companie cea germană în cari și soldații sânt

germani — altfel, limba companiilor este, cehă, polonă, română etc.

Limba maghiară, ca limbă de companie, nu ar corespunde deci de loc cu limba germană, ca limbă de companie, precum intervertesc ungerii, ci ar fi numai un nou mijloc de brutalizare și de opresiune națională în slujba maghiarizării.

Wekerle cercând să mituiască pe deputații naționaliști.

»Pester Lloyd« desvălește o prea caracteristică manoperă a lui Wekerle, pe care a încercat-o față de deputații naționaliști și de croați, pentru a-i câștiga de partea guvernului la alegerea de președinte ce a avut loc Sâmbătă în cameră. Manopera aceasta josnică face parte din sistemul de corupere a conștiințelor practicat de guvernele ungurești și așează într-o lumină nu se poate mai respingătoare decadența morală a exploataților țării. Wekerle însă, dupăcum era și prea firesc, n'a reușit de data asta cu apucăturile sale meschine, căci s'a adresat unor oameni, cari singuri mai reprezintă azi în viața parlamentară a Ungariei cinstea politică și curajul convinșerilor, — s'a adresat adevărat deputaților naționaliști.

»Pester Lloyd« spune că deputații sași, deși fac parte din partidele guvernamentale n'au voit să voteze cu candidatul cooperacionist decât numai după ce contele Andrassy i-a presionat cu tot felul de promisiuni.

Dar nu numai față cu sașii a recurs guvernul la cea mai mârșavă presiune, ci și față cu naționaliștii și cu croații, voind să le câștige voturile pe seama candidatului guvernamental. Astfel Wekerle înainte de votare a chemat la sine pe părintele Dr. Vasile Lucaci, care dupăcum se știe, are mai multe procese politice, și i-a pus în perspectivă sistarea acestor procese, dacă deputații naționaliști vor vota cu candidatul guvernului. Părintele Lucaci i-a dat ministrului președinte răspunsul, că nu-i poate împlini dorința, deoarece partidul naționaliștilor nemaghiare a hotărât să voteze contra guvernului.

Tot astfel s'a întâmplat și cu croații. Pe ei Wekerle voia să-i câștige tot cu perspectiva sistării proceselor; dupăce însă nici croații nu s'au învoit să voteze cu candidatul guvernului, au căzut de acord ca ei să voteze cu bile albe. Aceasta e proveniența celor 24 de bile albe date la alegerea de președinte.

Partidul lui Justh și deputații naționaliști.

Corespondentul ziarului »Budapesti Napló« a chestionat pe deputații Dr. Alexandru Vaida, Mihai Polit și L. Holló, cu privire la cauzele atitudinii deputaților naționaliști cu prilejul alegerii de președinte. El a primit dela d. Vaida declarațiile dela vale:

— Ca opoziționiști am votat cu opoziția. La urma urmelor nu putem sprijini cu voturile noastre pe guvernul Wekerle, care prigonește naționalitățile cu o consecvență de fier. E de prisos să mai accentuez, că ne vom păstra și mai departe, neutralitatea față de partidele ungurești și că nici atitudinea noastră nu suferă nici o schimbare.

Polit a ținut să sublinieze înainte de toate, că demisionând Justh, lui i s'ar fi convenit prezidenția de vârstă și nu lui Papp E., deoarece el împlinește în curând 72 de ani, — a continuat apoi astfel:

— Despre o sprijinire din partea noastră a partidului Justh nici vorbă nu poate fi, deoarece membrii acestui partid, cu singura excepție a lui Justh, sânt tot atât de intoleranți față de năzuințele naționalităților ca și aderenții lui Francisc Kossuth.

Despre Justh știm cu toții, că e aderentul credincios al împăcării cu naționalitățile. E totuși o mare greșală însă, că în vorbirile sale de până acum, nu și-a precizat îndeajuns de clar punctul său de vedere definitiv. Astfel nu l'am auzit niciodată să condamne nici stările din Croația și nici prigonirea naționalităților.

Până nu va face acest lucru, despre o sprijinire a partidului lui Justh, nici vorbă nu încape. Nu vom sprijini firește nici partidele 67-ist și cu atât mai puțin partidul lui Kossuth. E sigur, că acuma se vor începe iarăși întrecerile între Viena și Budapesta pentru a ne câștiga pe noi. Cu un cuvânt situația noastră de prezent e aceeași care a fost pe vremea diplomei din Octomvre, când ni s'a căutat de asemenea prietinia.

Răspunsul lui Holló a fost următorul:

— Nu atribuim atitudinii de deunăzi a naționaliștilor nici importanță și nici influență determinatoare asupra politicii grupului naționalist. Punctul nostru de vedere în chestiunea naționalităților e cel vechiu: trebuie să năzuim spre o înțelegere împrumutată și o pace care să mulțamească pe toți, de altă parte însă trebuie să urmărim cu toate mijloacele ce ne stau la îndemână atentatele îndreptate împotriva integrității teritoriale a statului și a ideii naționale ungurești, fie supt forma agitațiilor, fie supt altă formă. De altfel chestiunea e cu mult mai dificilă, decât să poată fi luminată în cadrul acestei convorbiri, în toate referințele ei.

Știrea despre încercarea de mituire a lui Wekerle.

Budapesta, 17 Noevre.

(Dela corespondentul nostru). Corespondența oficioasă a guvernului desminte azi știrea că primul ministru Wekerle ar fi încercat să-l presioneze pe părintele Vasile Lucaci, cu procesele ce le are d-sa.

Serviciul telegrafic al »Tribunei«.

Retragerea ambasadorului Szécheny.

Viena, 17 Noevre. »Neue Freie Presse« afiă că știrea, lansată zilele din urmă, asupra retragerii ambasadorului austro-ungar dela Vatican, contele Szécheny, — e neexactă.

Presă austriacă despre noul ministru de externe român.

Viena, 17 Noevre. »Politische Correspondenz« publică biografia dlui Alexandru Djuvara, noul ministru de externe al României, însoțind-o cu elogii. Spune că d. Djuvara s'a declarat partizan convins al politicii puterilor europene centrale. Numirea sa este o garanție că România își va continua admirabila politică externă, pe care o prescriu intenționat regelui Carol și care a fost urmată neîntrerupt și de d. Brătianu.

Spionajul rusesc.

Craiova, 17 Noevre. Electricianul Iosefit a fost arestat pentru spionaj rusesc. — Ziarul socialist »Naprzod« publică niște documente, senzaționale, dovedind că celebra Ianina Boroska era în serviciul jandarmeriei.

Ședință în Camera seniorilor.

Viena, 17 Noevre. În ședința de azi a camerei seniorilor s'a început discuția legii pentru declararea în permanență a comisiunii pentru asigurări sociale.

Boala d-lui Petre Carp.

Viena, 17 Noevre. D. Petre Carp, șeful partidului conservator a sosit azi aici, pentru a consulta pe profesorul Urbanitsch, în boala sa de urechi.

Descoperirea unei organizații anarchiste.

Buenos-Ayres, 17 Noevre. O anchetă făcută pentru descoperirea unui atentat a avut drept rezultat descoperirea unei organizații internaționale

anarchiste cu 70 de membri din toate țările. Majoritatea membrilor a fost arestată. În locul lor s'au găsit bombe.

Grecii resping amestecul Europei.

Viena, 17 Noevre. »N. Fr. Presse« publică în ediția de azi seara, telegrama partidului radical grec, prin care grecii declară că vor respinge orice amestec al Europei în afacerile interne ale Greciei. Partidul radical declară că va ști cum să-și apere demnitatea.

Regele Saxoniei la Viena.

Viena, 17 Noevre. Regele Saxoniei a sosit azi aici. Înainte de amiază a vizitat pe împăratul, după amiază pe moștenitorul Francisc Ferdinand. Împăratul i-a redat vizita după amiază.

Fraude la ministerul de război.

Belgrad, 17 Noevre. Deputatul socialist Razlerovits, a interpelat în ședința de azi a S-upcinei, pe ministrul de război, în chestia fraudelor dela acest ministru. Se știe că pe seama acestui ministru a fost furnizată o cantitate mare de muniție stricăță. Ministrul a răspuns că numai 161 de lăzi de muniție au fost stricate, însă s'au primit despăgubiri pentru ele din partea societății, care le-a furnizat. Razlerovits este mulțumit cu răspunsul ministrului. În replica sa a spus că furniturile franceze sunt supt toată critica și au cauzat țerii o pagubă de peste 40 mii de franci.

Furtuni mari în Europa centrală.

Viena, 17 Noevre. În Europa centrală s'au deslănțuit mari furtuni. În Berlin a căzut o zăpadă mare care a rupt firele telegrafice. Serviciul telegrafic din cauza aceasta este pe o întindere mare suspendat.

Convenția de extradare cu Rusia.

München, 17 Noevre. Camera seniorilor a discutat astăzi proiectul admis de Camera deputaților referitor la nimicirea convenției de extradare cu Rusia. Referentul a propus să se respingă proiectul. Guvernul s'a asociat la majoritate. Proiectul a fost respins.

Anarhiștii la Londra.

Londra, 17 Nov. S'a dat de urma unui mare număr de anarhiști, cari au sosit aici de dată cu înărușul rege al Portugaliei, Manuel II. — Poliția a luat din vreme cele mai întinse măsuri de siguranță.

O deputație de pangermani la mormântul lui Bismarck.

Viena, 17 Noevre. Deputatul Schönerer, șeful partidului pangerman din Reichsrath, va pleca în curând în fruntea unei deputațiuni să viziteze mormântul lui Bismarck.

O lege în favoarea poporației sărace.

Atena, 17 Noevre. Camera a votat de curând o lege în baza căreia să se ierte dățile neîncasate, în cei din urmă 10 ani, dela poporația săracă. Intenția guvernului a fost deci să ușureze aceasta poporație de sarcinile sale din toate aceste înlesniri nu vor profita decât înmănaștirile, în visteriile cărora milioane de bogății. În urma acestora s'a hotărât ca legea să rămâie neaplicată. Ea se va înapoia camerei spre modificare. Aceasta chestiune preocupă mult poporația săracă.

O pretenție a unor țărani greci.

Atena, 17 Noevre. Țăranii de pe moșia Manolas a principelui moștenitor, cer cu energie să se parceleze moșia și să li-se împartă lor.

O bandă bulgărească.

Salonic. 16 Novembre. S'a prins un mare număr de bulgari, cari trecuseră granița în vilaetul Salonic cu scopul de a forma o bandă și a începe din nou acțiunea teroristă împotriva aromânilor. Ei au fost arestați.

Conflictul în casa comunelor din Londra.

Londra, 17 Noembrie. În cercurile politice a stârnit o vie agitație conflictul din casa comunelor și lorzilor, pe urma unei propuneri a lui Landowne.

Ziarele liberale consideră propunerea lui Landowne ca o declarație de război camerei lorzilor, care a luat în apărare privilegiile proprietarilor și s'a dovedit părținitoarea dărilor enorme.

Un proces senzațional.

Zürich, 17 Nov. Azi s'a început aici desbaterea senzaționalului proces de calomnie, intențat de către fostul arhiduce austriac în contra redactorului dela ziarul »B-zirkbote«, Hermann Ackert. Se știe, că numitul redactor a scris o serie de articole violente, pline de ofense la adresa lui Leopold Wolfing, cu ocazia când acesta a cerut încetățenirea în Elveția, spunând că ar fi o rușine pentru un stat democrat ca Elveția, dacă ar primi printre cetățenii lui un om ca acesta.

La proces Leopold Wolfing s'a prezentat în persoană, însoțit de avocatul Beder. Doamna Adamovici a trimis certificat medical.

INFORMAȚIUNI.

ARAD, 17 Noembrie n. 1909.

Dăruiri pentru fondul de zidire al școlii de fete din Arad.

Au mai contribuit pentru fondul de zidire al școlii de fete din Arad următorii.

Lista dnei *Marilina Bocu* (a doua). Cor. 2538.—

Lista dnei *Emilia Bodrogean* născ. Ciorogariu, dela:

Emilia Bodrogean, (membră ordinară) 4 cor., Maria Igrășan n. Tămășdan, 4 cor., dna Agra Luțai n. Dragoș, 2 cor., Floarea Tămășdan, 4 cor., Sida Aconi n. Ponta, 2 cor., dna Drăghina Bodrogean, (membră ordinară) 4 cor., dna Francisca Matyas, 2 cor., Valeria Puta Constantin, 10 cor., dna Danța Cicuadan, 1 cor., dna Valeria Dragoș n. Crăciun, 4 cor., Elena Puta n. Igrășan, 4 cor., dna Florica Gutu n. Chodoș, 4 cor., dșoara Silvia Tămășdan, 2 cor., dșoara Eufemia Tămășdan, 2 cor., dna Maria Moldovan, 4 cor., Saveta Orga n. Dragoș, 2 cor., Teresa Ponta n. Jifcov, 2 cor., N. N., 2 cor., Agrița Dragoș, 2 cor., Gheorghe Ponta Mihăilă, 5 cor., Elena Ponta, 2 cor., Ecaterina Ponta, 3 cor., dna Livia Rusu, (membră ordinară) 4 cor., dna Ilka Iritz, 1 cor., dna Adolf Klein, 1 cor. Total: » 77.—

Lista dnei *Hermina Vasilon* Arad

Dela: Dna Hermina Vasilon, (membră pe viață) cor. 40, dna Hermina Maniu, Lugoj (membră pe viață) coroane 40. Total: » 80.—

Lista doamnei *Persida Mihulin*

Dela: Dna Persida Mihulin, (membră ordinară) 4 cor., Elisaveta Covaciu, (membră ordinară) 4 cor. Total: » 8.—

Lista dnei Oct. Dr. Ciuhandu:

Petru Ciuhandu, preot, Roșia 20 c. Dr. George Ciuhandu, Arad 20 c. Adr. P. Demeanu, protopop, Vașcău 20 c. Gheorghe Todan, preot, Vașcău 10 c. Gheorghe Bogdan, preot, Cărpineț 10 c. Nicu Bogdan, dir. de bancă, Vașcău 10 c. Petre Stoica, dir. de bancă, Satul-nou 1 c. »Sentinela« inst. de cred. și econ., Satul-nou 10 c. N. N., 2 c. Petru Negre, Satul-nou 2 c. Lungu, Dobrița 1 c. Măruța Popp, Satul-nou, 1 c. Romul Bulnojan, Satul-nou 1 c. C. Tarină, Satul-nou 4 c. Trifon Miclea, protopop, Satul-nou 2 c. Ana Barbulescu, Satul-nou 1 c. Pavel Rudnean, Satul-nou 2 Biserica gr. or. română, Satul-nou 10 c. Ioan Gașpar, Satul-nou 3 c. Iuliana Selăgean, Pâmand 5 c. Ana Iulean, Curticiu 10 c. George Morariu, Arad 25 c. Total: » 175.—

— **Știre personală.** I. P. S. Sa mitropolitul Victor *Mihalyi* de Apșa a plecat ieri însoțit de canonicul Dr. Victor *Szmigelski* la Budapesta spre a lua parte la conferința episcopicească ce se va ține acolo.

— **Prinți români pentru sindicatul ziaristilor unguri.** Corespondentul nostru din Budapesta ne anunță următorul lucru de necrezut: Principii români *Ghica* și *Moruzzi* au sosit zilele aceste aici ca să invite pe aviatorul ungur *Kutassy*, (acela care a anunțat că va zbura și în Arad) la București și să încheie cu el un contract de ascensiune. *Kutassy* e aplecat să facă mai multe zboruri la București pentru o sumă colosală. Aviatorul ungur, pentru a se prezenta delegațiilor clubului automobilist din București, a și încercat azi un zbor în câmpul Rákos, aproape de capitală.

El n'a fost însă favorizat de soartă, căci cu câteva minute înainte de ascensiune, aeroplanul său, care e pură imitație a aeroplanului lui *Farman* s'a aprins și a ars aproape tot. Numai motorul a rămas întreg. Principii români cu toate acestea voiesc să încheie contractul cu el.

Motivul pentru care ne revoltă acest contract e că, *Kutassy* a destinat venitul ascensiunilor sale sindicatului ziaristilor unguri »*Otthon*«.

Facem deci apel la conștiința noastră din regat să zădărnicească venirea lui *Kutassy* la București, indemnând publicul din București să nu participe la ascensiunile lui, căci venitul lor ar fi destinat întru sprijinirea presei ungurești, dușmana cea mai neîmpăcată a năzuințelor noastre politice și culturale. Ne-am face de risul lumii, dovedind o inconștiență atât de fără seamăn. *Kutassy*, care în acelaș scop are de gând să facă un turneu și în Balcani, atingând orașele Sofia, Constantinopol și Atena, sperăm că nu va găsi în România acelaș public naiv pentru un aeroplan de imitație, cu atât mai puțin, cu cât tocmai în timpul din urmă talentul unui aviator român făgăduiește succese serioase aviațiunii românești.

— **Căsătorie.** Principele *Basarab Brâncovan* și a celebrat căsătoria cu doamna *Eugenia Antoniadis* la Paris, în ziua de 30 Octombrie 1909. Ceremonia religioasă a fost celebrată în biserica românească, în cea mai strictă intimitate.

Trimitem distinsei perechi expresia sinceră a omagiului nostru.

— **Advocați români.** Ni se comunică alte cazuri rușinoase în cari, români își încredințează

afacerile la *advocați străini*, adeseori dușmani neîmpăcați ai noștri.

În toamna anului trecut biserica română din Băducin avea vre-o 2—3 procese unde biserica era reprezentată prin un avocat, — președintele partidului kossuthist din loc, care nu încetează de a batjocori neamul românesc, acolo unde numai are ocaziune.

Abia o lună de când preotul român din Criștelec, — Avram Dagoș, care e redactor la »*Păstorul sufletesc*«, încredință un proces contra bisericii române din Mălădăria unui jidan, iară a bisericei, președintelui partidului kossuthist. Notez, că acest preot avea datina de a veni la avocații români și a le cere sfaturi juridice, pe cari le și primea gratis, — însă acum când a fost vorba și de lucruri pentru cari umblă plată — s'a dus la jidan!

Hymen. Ni s'anunță cununia d-șoarei *Veturia Poadoaba*, cu d. Dr. *Liviu Paudrea*, care se va celebra Duminică la 21 Noembrie, în biserica gr. cat. din Cluj.

— D. *Iosif Mircea* și d-șoara *Lucreția Martinovici*, fiica părintelui *Martinovici* din Topolovețu mare își vor celebra cununia Duminică la 21 Nov. în Topolovețu-mare.

— *Leontina Mihăiljan* și *Dumitru Baciu* își vor celebra cununia Duminică în 21 Nov. în Slimnic.

— *Elena Todoran* și *Iulian Chitta* se vor cununa Luni în 22 Noembrie în Feleacul-săsesc.

— **Demonstrații antigermene în Praga.** Orașul Praga începe să fie din nou teatrul celor mai vehemente demonstrații împotriva nemților. Partidul național ceh a ținut pe insula Sofia o întrunire de protestare împotriva »*Cursului anti-slav*« și a sancționării legii de apărare a limbei germane. Adunarea a fost cercetată de peste două mii de oameni. Când reprezentantul guvernului a voit să disolve întrunirea din cauza atacurilor de »*les majestate*« care se strigau din toate părțile, publicul s'a repezit asupra lui amenințându-l cu bastoanele. Cu mare greutate acesta a putut fi protejat de conducătorii întrunirii.

În urmă cehii s'au retras peste piața *Wenzel* în fața muzeului, unde deputatul *Choc* a ținut o vorbire, în care a atacat în modul cel mai violent politica actualului guvern și în special pe prim ministrul *Bienert*. Între altele *Choc* a zis, că după cele întâmplate, *Bienert* n'ar trebui să mai îndrăznească să intre în parlament, căci atunci lumea ar vedea ceva, ce nu s'a mai întâmplat până acum.

Oratorul a aclamat pe deputatul *Stapinski*, care a făcut cele mai mari servicii poporului ceh.

Politia a intervenit în urmă și a împrăștiat pe demonstranți, fără să se semnaleze vr'un conflict mai grav.

— **Moartea părintelui Emilian Micu.** Afliăm cu regret, că părintele *Emilian Micu* din Vlaicovăț, cunoscutul bibliofil, care cutriera toate ținuturile românești pentru adunarea de cărți și manuscrise vechi, a decedat, după o scurtă boală în Vlaicovăț.

— **Omor din gelozie în teatru.** În teatrul din Anvers s'a întâmplat în ziua de 15 c. o crimă între cele mai tragice împrejurări.

Seara s'a prezentat la bufet o damă tânără, care a cerut o cutie de bomboane. Vânzătoarea, o fată de o frumusețe rară s'a întors să i dea cutia. În momentul acela doamna a scos un revolver și a tras asupra fetei două gloanțe de revolver, care au ucis-o pe loc.

Criminala în fața acestei scene oribile a fost cuprinsă de un acces de isterie și zbiera cât o lua gura. După ce s'a mai liniștit a fost depusă la închisoare. Aci a declarat, că este femeia unui inginer și că bărbatul ei a fost sedus de fata dela bufet.

Ea a voit să se răzbune pe aceea, care i-a nimicit fericirea casnică.

— **Arestarea unei hoațe de giuvaere.** Cameriera *Amalia Corna*, care furase dela stă-

Români la Români!

Am onoare a aduce la cunoștința on. public românesc dinloc și jur, că am luat în proprietatea mea ospătăria așa numită »*Parkvendégló*« din casa dlui deputat dietal Dr. I. Suciu (vis-à-vis de palatul justiției), unde îmi voi da toată silința ca musafirii să fie pe deplin mulțumiți atât cu serviciul, cât și cu beuturile cele mai bune, precum: vin roșu schiller, vin alb de Mădera etc.etc. bere proaspătă tot astfel și mâncări proaspete calde și reci. — Primesc abonemenți pentru mâncări în localitate și la case. — Localitatea ospătăriei e foarte spațioasă. Am două odăi separate pentru conveniri ocazionale și sociale. — Sperând și ținând cont de sprijinul publicului românesc din Arad sunt: Cu toată stima: **Văduva CATERINA CLONDA n. NICOARĂ.**

până-sa Zanella giuvaericele în sumă de peste trei sute de mii de lire a fost prinsă de un carabinieri într'un restaurant din Casalecchio, lângă Bologna, unde se afla în societatea la doi curtezani. Hoța deși își văpsise părul, dându-i o culoare blondă în locul celei brunete, cum o avea în natură a fost totuși recunoscută prin faptul, că părul începuse a se decolora. În felul acesta s'a tradat singură. În momentul când a fost prinsă ea a băut sublimat, așa încât a trebuit să fie internată în grabă la spital.

Pentru prinderea hoței se pusese un premiu de 10,000 de lire, care a fost câștigat de fericitul carabinieri.

— **Ciocniri de trenuri.** Ni-se telegrafiază din Cracovia: Un tren de marfă s'a ciocnit azi cu un tren de persoane în gara Plaschkov. Patrusprezece persoane au fost grav rănite. Locomotiva și zece vagoane s'au sfărmat.

— **Furt de juvaeruri.** Se telegrafiază din Constantinopol: Unei soacre a lui Abdul Hamid i-s'a furat juvaeruri în valoare de cinci sute mii de franci. Hoțul se bănuiește a fi un ofițer de jandarmerie.

— **Necrolog.** Primum următorul anunț funebrel: Subscriși cu inima frântă de durere aduc la cunoștință, cumcă, preabunul tată, moș, frate și cuscră Alexandru Bene, preposit capitular după un morb scurt, în anul al 63-lea al etății și 35-lea al preoției, cu resigațiune creștinească și-a dat blândul său suflet Creatorului la 14 Noemvrie a. c. st. n. după amiază la 1/2 3 ore. Osămintele scumpului decedat se vor așeza spre eternă odihnă Marți în 16 Noemvrie st. n. la 2 ore după amiază, — iar S. Liturgie pentru repausul sufletului său, se va celebra Mercuri în 17 l. c. la 8 ore dimineața în capela episcopescă. Fie-i țărina ușoară și memoria binecuvântată! Gherla, la 14 Noemvrie st. n. 1909.

✱ Corneliu și Leontina cu soțul Ilariu Boroș ca fii și fiică. Anica Bene văd. Frenț și fami ia. Ioan Bene și familia ca soră și frate. Văd. Magdalina Boroș cuscră. Mărioara, Ștefan, Livia, Ilenuța, Ionel și Anuța Boroș ca nepoți și nepoate.

— **Cel mai bun loc de târguiești de parfumerii, săpunuri, perii de dinți, prafuri de dinți ape de gură, prafuri pentru dame, cremă de obraji, cosmeticuri, spongii și instrumente de gumă. Toffelul de instrumente medicale și pentru moașe, la farmacia lui Burger Frigyes cu firma: »la un corn« în Kolozsvár.**

Cronică artistică.

Seratele literare artistice muzicale ale Asociațiunii din Sibiu.

— 12 Noemvre.

D. Oct. C. Tăslăuanu, secretarul Asociațiunii a avut anul trecut fericita idee, de a aranja în numele Asociațiunii în Duminecele de iarnă serate literare, artistice, muzicale, care erau menite a mai strânge rîndurile prea împrăștiat ale intelectualilor români din Sibiu. Erau menite să ne adune pe toți cîți sintem români din Duminecă în Duminecă în sala festivă a »Muzeului Asociațiunii«, pentru a ne oferi cîteva momente de plăcută distracție, și pentru a ne oferi o bună hrană sufletească, de care în măsură mare mulți dintre noi avem lipsă.

În timpurile acestea de grea ispită o astfel de idee nu putea fi decît binevenită. Publicul nostru ce e drept a sprijinit aceste serate; însă totuși nu în așa măsură, ca cei ce s'au ostenit pentru întruparea lor, să fie pe deplin satisfăcuți. Aproape la fiecare serată se vedea lipsa unor intelectuali, cari la nici un caz nu trebuiau să lipsească de acolo. E o boală veche și grea de vindecat la intelectuali noștri, punerea intereselor personale, mai presus de interesele neamului, pentru care ar trebui să muncească cu mai multă râvnă. Toți cei cari cu dragă inimă muncesc pentru neam, ar trebui să se nizuască, unindu-și puterile a vindeca această boală periculoasă.

Dupăcum sintem informați, Asociațiunea își va începe și anul acesta în prima Duminecă a lunii Decemvre seratele amintite, pe cari desigur mulți le așteaptă cu mare nerăbdare, mai cu seamă aceia cari înțeleg rostul lor.

Anul acesta e vorba ca să-și dea și »Reuniunea rom. de muzică« de aici concursul la aceste serate. E o veste îmbucurătoare aceasta, cu atât mai virtos, că biata reuniune vreo doi-trei ani a trăit fără să desvoalte o activitate mai bogată și mai demnă față de

trecutul ei și chiar se așteaptă ca reuniunea să desvoalte o activitate bogată, a cărei roade să se simtă între noi.

Nu ne mai desparte multă vreme pînă la începerea seratelor, cari sperăm, că anul acesta vor fi cu interes mai mare cercetate și sprijinite; fiind ele o nespūsă binefacere; mai cu seamă pentru tineretul, care cerțind școli străine nu era destulă ocazie să-și însușească o cultură curat românească.

Dorind, ca aceste serate să aibă o reușită bună, sperăm, că sămînța sămănată de cei cari își iubesc neamul va prinde rădăcini și va produce roade bune. Rip.

Serbări și Petreceri.

Reuniunea romină de cîntări din Săliște, aranjază Duminecă în 21 Noemvrie n., 1909 (Sfinții arch. Mihail și Gavril) concert în sala festivă a școalei rom. gr. or. După concert urmează joc.

«Societatea meseriașilor din Blaj» invită la petrecerea cu dans ce o va aranja Duminecă în 21 Noemvrie n. în sala otelului »Univers«. Venitul curat este destinat fondului pentru zidirea unei case și hale de vînzare. Suprasolvirile se primesc cu mulțumită și se chitează publice.

Economie.

Solemnitatea dela „Bursa Muncei“.

București, 16 Noemvre.

Aseară a fost la „Bursa Muncei“ o adevărată sărbătoare cu caracter înălțător pe care nu tocmai des îl întâlnim la solemnități.

O lume iminsă, din toate straturile societății, se adunase să asiste la deschiderea cursurilor noului an școlar al „Școalei industriale“, de pe lângă aceea bursă.

D-nii miniștri Al. Djuvara, dela externe, M. Orleanu, dela industrie și comerț; d. C. Hagi-Tudoraky și Dr. H. Botescu, ajutor de primar, Dr. Creangă, secretar general al ministerului industriei, Teodoru, secretar general al ministerului școalelor și alte persoane oficiale și de distincție au participat la aceasta solemnitate.

La orele 9 și jum. ședința e deschisă.

D. Marin Alexandrescu, directorul „Bursei Muncei“ califică prezența miniștrilor de cel mai puternic stimulent pentru pătura muncitoare.

D. Al. Djuvara, ministru de externe, spune că prin plecarea sa dela departamentul industriei „Bursa Muncei“ dobândește tot prieteni devotați: pe d sa și pe noul titular, d. Orleanu. Cere ca să se proclame prezident al solemnității pe d. ministru Orleanu (Aplauze).

D. M. Orleanu, noul ministru de industrie, începe prin a și exprima mândria și bucuria că astă-seară a fost pus în contact cu muncitorimea pe care o cunoaște de un îndelung șir de ani, dela Galați, a cărei vitalitate i-a inspirat cele mai mari așteptări pentru propășirea economică a țării și care, prin lumină, începe să se emancipeze de supt preponderanța muncitorilor streini cari o concurează. Ţelul acesta îl urmărește și guvernul, care pe toate căile încurajează creșterea unei industrie naționale puternice și care a hotărât să meargă mână în mână, pentru atingerea acestui țel, cu toți acei cetățeni luminați cari, ca înființatorii „Bursei Muncei“, urmăresc acelaș scop prin ridicarea clasei muncitoare și prin luminarea conștiinței sale de valoarea sa, de vitalitatea sa și de viitorul strălucit ce o așteaptă. Dar pentru acesta este neapărat trebuitor ca toate forțele muncitoare să conlucreze în cea mai perfectă armonie și ca muncitorimea să nu piardă nici-odată din vedere speranțele pe cari patria le-a pus într'însa.

Făgăduiește că în cel privește pe d sa va căuta ca ministru să abordeze toate problemele economice de resortul său, de rezolvirea cărora depinde bunul traiu al forțelor producătoare; va crea instituțiuni în acest scop, cum bunăoară case de ajutor, de asigurare în contra accidentelor, și mai târziu, în contra bătrâneții.

Dela Societatea meseriașilor din Blaj. Comitetul »Societății meseriașilor din Blaj«, după pilda anilor trecuți a pus la cale ținerea unei serii de conferințe pentru meseriași. Inceputul se va face Duminecă în 14 Noemvrie. Conferințele

vor avea loc în sala »casinei române« în ordinea următoare: Duminecă în 14 Noemvre: prof. Al. Ciura va vorbi despre Eminescu; 28 Noemvre Ștefan Roșian, spiritual: Din domeniul etice; 5 Decemvrie Dr. Iuliu Maniu, deputat: Statul și industria; 12 Decemvrie, profesorul Flaviu C. Domșa: Din domeniul artelor aplicate; 19 Decemvrie Dr. Voicu Nițescu, candidat de avocat: Meseriașul și Societatea; 26 Decemvrie Dr. Alexandru Nicolescu, profesor de teologie: America din punct de vedere industrial. Conferențele promit a fi interesante și instructive. Sperăm că industria noastră se vor presenta în număr complet la aceste conferințe.

Numire de prim-contabil. D. Romul Dimboiu, pînă acum șef-contabil și procurist al institutului »Poporul« din Lugoj, a trecut la nou înființatul institut »Șoimul« din Uioara.

Piața grânelor din Arad.

16 Noemvrie 1909.

Cu toate frunzele pălite, ce aleargă purtate de vîntul acestei toamne tîrzii, căldura sfioasă a soarelui își aduce aminte un început de primăvară, cînd ca și acum ogoarele strălucesc în întinderi.

Sămănturile prosperează pretutindeni în urma vremii priincioase.

Afacerile țirgului de bucate stagnează.

S'a vîndut azi:

grâu 1000 mm.	14.—14.30
orz 100 mm.	9.10—9.20
ovăș 100 mm.	7.—7.10
secară 100 mm.	6.70—80
păpușoi 80 mm.	5.50—60

Prețurile sunt socotite în coroane și după 50 k'g.

Lipsa de sînge



aceasta boală atît de ascunsă trebuie sistată prin oleul de ficat de pește — »Emulsiunea Scott«, pînă încă nu ajunge la dimensiuni extreme.

Obrajii devin rumeni

și plinuți, plăcerile vieții revin spre surpriza tuturor acelor, cari pentru prima oară folosesc

Emulsiunea Scott.

Acest medicament, adus la gust plăcut și ușor de mistuit prin procedura originală a lui Scott, taie calea morbului ce produce lipsa de sînge.

Un flacou original 2 cor. 50 fil.

Se vinde în toate farmaciile. 12

Poșta administrației.

Anuția Danilă, Kece. Am primit 10 cor. în 18 Oct. 1909, din care 4 cor. pe 1908 și 6 cor. pe anul 1909. În 15 Nov. 1909 am primit 12 cor. pînă la 1 Oct. 1909.

Ioan Micu Căpolnaș Am primit 6 cor. abonament pînă la finea anului 1909.

D. Terentius Bugariu, Timișoara. — Din cartea dte s'a vîndut pînă acum 1 ex.

G. Neagovicu—Negoescu, Magyarbozda. — Piesa »Zorile« va sosi în cîteva zile iar »Cuvîntări funebrale« de I. Ardeleanu nu avem, ci numai »Cuvîntări nebrale« de I. Papiu.

Ioșif Indreieș Bacoianțu. Am, primit 12 cor. abonament pînă la finea anului 1909.

Grigore Popa Șoliovă. Am primit 6 cor. abonament pînă la fine anului 1900.

George Virovațiu Șipet. Am primit 12 cor. abonament pînă la finea anului 1909.

Redactor responsabil Iuliu Giurgiu.

»Tribuna« Institut tipografic, Nichin și cons.

Un candidat de avocat

— cu praxă —

afă aplicare momentană în cancelaria avocatului

Dr. Hariton Pralea,
în Sárkány.



Schimbare de prăvălie.

Am onoare a face cunoscut on. public, că mi-am strămutat prăvălia în **edificiul școlii de fete din strada Weitzer János.**

Rugând și pe mai departe sprijinul on. public, sânt

cu stimă

Wolf János
pantofar.



Un candidat de avocat și un scriitor

afă aplicare momentană într'o cancelarie advocațională. A se adresa la administrația »Tribunei« în Arad.



Kneffel Károly és Fia

Am onoare a aduce la cunoștința p. t. public, că mi-am mutat

marele magazin de cărbuni

din palatul de pe **Andrássy-tér nr. 14,** pe **Boros Béni-tér nr. 2.**

Apropiindu-se sezonul de încălzit, stăm la dispoziția p. t. public cu **cărbuni veritabili** în ori-ce cantitate, **transportați acasă,** și primește angajament pe întregul sezon la ce se primesc prenotări.

Comandele se pot face în persoană, prin corespondență sau prin **Telefon nr. 139,** la firma:

Kneffel Károly és Fia

mare comerciant de cărbuni

Arad, Boros Béni-tér nr. 2.

(Cassa Kneffel).



Canarin!



Cele mai frumoase cântărețe moderne ce cântă ziua și la lumină. Cântăreața tânără 4, 5 fl. de 1 an 5, 6, 8, 10 fl. Renumitele canarine Seifert și verzi dela 10 fl. în sus. Onătoare 1, 2, 3, 4 fl. după soiul. Catalog de prețuri despre papagal, pasări transmarino, mămuțe și câini de soi se capătă înainte trimițând 20 fil. Pentru ajungerea comenzilor la loc în viață se — garantează. —

DIÓSZEGHY és T-sa

ORADEA-MARE—NAGYVÁRAD.

Cea mai mare prăvălie de animale din Ungaria.

Fondat la 1879.

Telefon 107—14.

Bittner János

fabricator de articole bisericesti din aur — argint și din tot felul de metale. —



Recomandă în atenția onor. preoțimi **monumentalele sale obiecte bisericesti originale și în stil curat,** precum și **auritura și argintătura executată prin foc și nefalsificată. Auritura prin — foc dela 21 cor. în sus. —**

Fabrica:

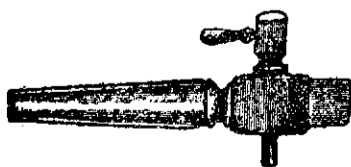
Budapesta IX., Lónyay-utca 23.

La dorință escurgem la fața locului. Catalog mare și ilustrat trimitem gratis și franco.

Prima fabrică de slăvini din Ardeal.

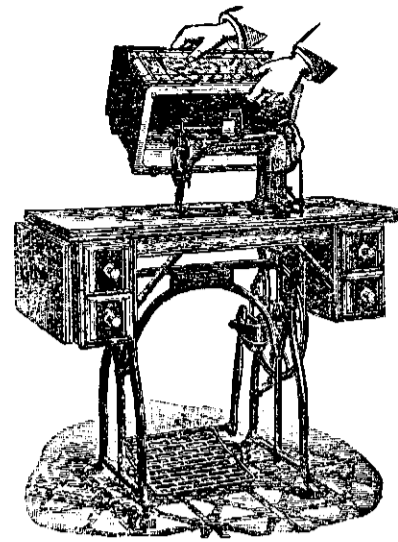
Mozes András

Brașov, (Brassó) Hosszu-utca 32.



Recomandă **neguțătorilor de fier, vin și șpirit,** precum și **fabricelor de oțet slăvinele sale pentru vase,** pregătite din lemn de prun și arțar cu prețuri moderate. — Catalog de prețuri la cerere cu provocare la z'arul acesta trimitem gratuit

Cea mai veche prăvălie de mașini de cusut și biciclete din Ungaria-de-sud.



Distins în Timișoara în anul 1891 cu **marca medalle de argint.**

Fondat la 1880.

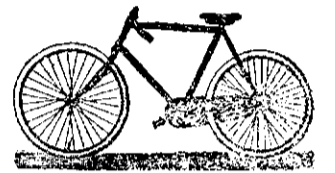
Reinhold ZOLLER

măiestru mecanic
FEHÉRTÉMPLOM
Schillergasse 8,
lângă „Burg”.

Iși recomandă on. public din

loc și provincie **marele său atelier mecanic unde se repară tot felul de mașini de cusut și biciclete.** Ține în depozit tot-felul de **gramofone și plăci.**

Ține în depozit cele mai bune biciclete noi, mașini decusut și obiecte de casă și industrie, așa d. e. părți singurătice de mașini și biciclete.
Prețuri moderate Serviciu prompt.



TOȚI SE MIRĂ

de o pompă de mână contra fozului.

E cea mai nouă invenție brevetată

Ca primul ajutor în caz de primejdie e neprețuită și pentru aceea, că are o construcție ușoară, condiționează apă puțină și o poate intrabuina ori și cine. Apoi e ușoară circa 2½ kgrm. **Se poate folosi și la udatul grădinilor.** Prețul 20 cor. Spedarea se face numai cu rambursă.

Cine trimite însă suma de 21 cor o primește franco. Se capătă la închirial

TRAXEL I.

LUGOJ, strada Nedelko nr. 17.

Alexandru Valeanu

magazin de mânuși, de bandaje și de pantofări ortopedice.
Sighetul-Maramurășului.

(Mármaros - sziget).
Piața principală (Főter).

Beșici de gumă americane, beșici de pește — franțuzești. — **Prezervative femmeiești, Ciocapi de gumă,** suspenzoare, bandaje, mânuși, bandaje „Diana”, — irigatoare. —

Execut după comandă medicală, ghetete orthopedice pentru picioare ori-cât de bolnave și dure — roase. —



Schimbare de prăvălie.

Avem onoare a încunoștiința on. public din loc și jur, că mi-am transpus prăvălia de șpiterii și confitură în locul primit dela Karácsonyi Antal numit „La câinele negru“

in colțul străzilor Rákóczy și Hunyady.

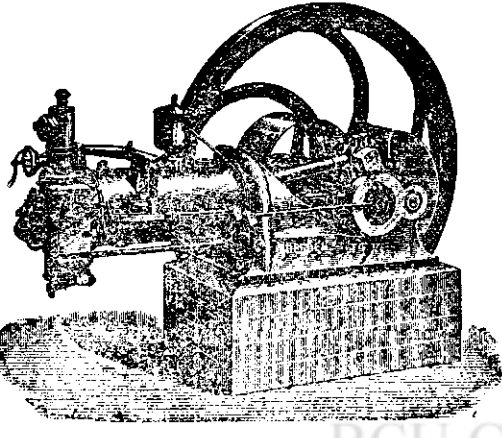
Rugând și pe mai departe binevoitorul sprijin al on. public, cu distinsă stimă

Färber Lajos és Testvére.

Prima firmă de motoare sudungară.

SCHEMEREK și SZABÓ

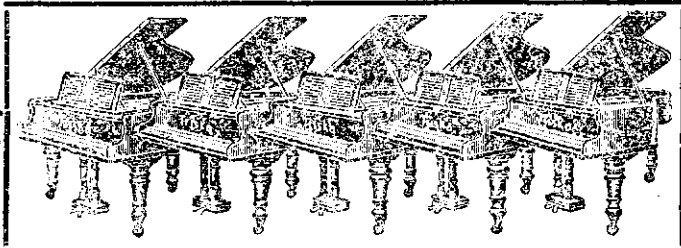
© © Temesvár-Józsefváros, Bonnáz-u. 14. © ©



Recomandă motoare mânate cu ulei brut, benzin și cu gaz de prima calitate, precum și orice articlii tehnici uleiuri, instrumente și mașini. Primește instalație de mori pentru măcinat. — Atelier de reparați propriu —

Catalog de prețuri se trimite gratuit și francat.

TRISKA J. Primul depozit de plane — din tot Ardealul —
Cluj — Kolozsvár, Sétatér-utca Nr. 10.



Recomandă pianurile și pianinele sale provenite din fabricile celebre din țară și străinătate, precum și atelierul său de reparați instalat da nou, în care pianurile vechi și stricate să repară repede, prompt și ieftin cu mijloace moderne — PLANURI CU CHIRII IEFTINE.

INTREPRINDERE DE POMPE FUNEBRE.

Am onoare a aduce la plăcuta cunoștiință a p. t. public, că am luat în primire

firma de înmormântări și pompe funebre

ce a sustat până aci pe numele

Csutak Károly și fiul

și conform recerșințelor timpului o voiu continua. 25 de ani de praxă pe acest teren, făcuși în patrie și străinătate mă îndreptătesc la cele mai perfecte serviții. In toată privința voiu fi cu acurateță și punctualitate.

Cerând binevoitorul sprijin al p. t. public semnez

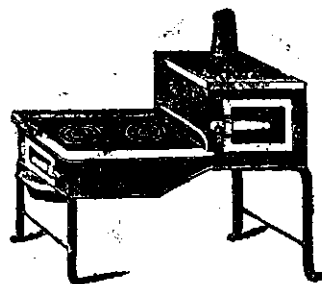
Arad, 20 Octomvrie 1909.

Cu osebită stimă

Varga Imre.

Totodată îndrăsnesc a atrage atențiunea p. t. public asupra marelui meu magazin de cununi pentru zile ocazionale. Prețurile dela 80 . în toate categoriile.

Succesorul lui DERNER GYÖRGY
ROTH JANOS
BRASOV — Brassó, Felső-uj utca 28.



Se recomandă ca lăcătăr — mașinist, întreprinzător în toate afacerile de lăcătărie la edificii și alte întreprinderi. Pregătește piepten pentru pieptenarea lânii și a calcarelor, precum și toate mașinăriile pentru torsul și dăpănatul lânii. Mai departe reparază mașinării de moară și le ajustează cu elopotele electrice.

Organizație solidă, promptă și pe lângă prețuri moderate.

Magazie de articlii pentru biserici și preoți.

GEORGE JANCOVICI
ARAD, Farray-utca Nr. 2.

Principiu:

Câștig puțin, circulație mare.

Au sosit noutățile de toamnă!

Aduc la cunoștiința p. st. public că în prăvălia mea se pot vedea următorii articlii de curând sosiți:

Cumpărări nu sunt obligate.

Postavuri de costumuri englezești colorate, flanele de halaturi de lână și de ermelin, barcheturi, tenisuri.

Mătăsuri pentru bluze la modă, asortiment bogat.

Albituri femeiești gata, pânză de ață și pamut, șifoane. Covoare, perdele, fețe de pat și de masă, și mulți alți articlii, cari nu se pot toate înșira.

Postavuri de reverenzi so-site acum, brăuri preoțești pe culorile roșu, vânăt și negru.

Prima fabrică de nisip, peatră de var și stingătoare de var din Perjámos.

Filiala arădană

s'a deschis pe piața **Óvár.**

Comandele se primesc în cancelaria fabricii din

:: :: :: Arad, Óvár-tér, la :: :: ::

RÖSER MIHÁLY és Társai.

Nr. telef. pentru oraș și comitat 509

BANI

pe moșii și case de închiriat din Arad

cu amortizație de 10—70 ani

după mărimea sumei împrumutate cu 4, 4^{1/4}, 4^{1/2}, 4^{3/4} și 5^{0/0}, pe lângă dividendă de mijlocire și amortizație de interese corespunzătoare până la valoarea cea mai mare.

Spese anticipative nu sunt, la dorință anticipex spesele de intabulare, convertes datorile de interese mari.

— Resolvare grabnică, serviciu prompt. —

SZÜCS F. VILMOS

Representanța pentru mijlocirea de împrumuturi a

Institutului pentru credit fonciar din Sibiu

pe teritoriul comitatului Arad, orașului Arad, comitatului Bihor, Gyula, Ciaba.

ARAD, Karolina-utca 8. (Casa proprie.)

(Lângă filiala Poștei.)

Primesc pe lângă onorar acuzitorii de afaceri abili și demni de încredere.

Primire de bererie și restaurant!

Incunoștiințez on. public din oraș și provincă, că am primit cunoscuta

Bererie și restaurantul Pannonia

pe care le voi conduce mai departe personal și sub îngrijirea proprie. Mă îngrijesc de mâncări gustoase ungurești, unde abonenții pot primi prânz și cină și afară în oraș, și apoi separat on. efecianți la 2 ore le servesc cu prânz proaspăt. Bere renumită de Pilsen! Zilnic bere proaspătă! Serviciu prompt și conștiințios.

Roagă binevoitorul sprijin, cu deosebită stimă

Ottinger László, ospătar.

Vânzare de lemne de foc!

Am onoare a aduce la cunoștința onoratului public, cumcă din pădurile proprii și de pe proprietatea mea liferez cele mai bune

lemne de foc

din magazina dela Bârzava (cott. Arad) cu vagonul. Afară de aceasta recomand magazinul meu de lemne calitatea cea mai bună, uscate și clădite în stânjini, în **Arad, Óvár-tér nr. 10.** (La fosta casă de vamă înaintea podului cetății).

Liferez acasă și lemne tăiate cu săcurea dela 50 klgr. în sus. Una mașe metrică cu 2—230 cor.

Prețurile se pot ști la facerea comenzilor dela dl **Petru Novac**, propriet. pădurilor din Vasoia, în **Arad** str. Weitzer János nr. 19. Telefon 670. (Dela Octombrie în casa proprie Teleky-u. nr. 4. vis-à-vis de reședința episcopescă) sau în Arad Óvár-tér 10. Telefon 579 unde e magazinul la fosta casă de vamă înaintea podului cel mare a cetății.

De asemenea pot servi cu țigle (cărămizi) veritabile.

Cerând binevoitorul sprijin al onor. public rămân cu deosebită stimă:

PETRU NOVAC,

proprietar și neșutător de lemne.

Grosz Nagy Ferencz,

farmacia : : farmacia : :
elst. : : **Debreczen** : : Arany egyszaru

Numai există reumă!

Cine voeste să scape de ori-ce soi de reumă și de tot felul de dureri externe să cumpere o sticlă mare din renumitul

Balzam Regesc

(Király Balzsam) al cărui efect vindecător e recunoscut de medici **1 sticlă mare 2-65 Cor.** cu îndrumare, **3 sticle mari 6-65 Cor.** cu îndrumare, porto-franco cu rambursă. Patentat, în nenumărate spitale de frunte se aplică ca cel mai bun medicament.

la culori blond, brunet sau negru. Efect la moment
O singură vopăire e de ajuns, ca părul să revină
la o lăună să albă culoarea ce o dorește. Nu înă
sprețe părul. O sticlă cu medicament pentru ori
și ce culoare 4 cor.

Medicament
pentru văpsirea
părului.



MUSTAȚA E FRUMOASA

dacă întrebuințezi

POMADA HAJDUSAG

cea mai bună pentru creșterea și
potrivirea mustețelor, pregătită
din materii nenasuroasă. Efec-
tul se vede foarte lute și
cu siguranță. Scutit prin lege.
Un borcan 30 fl. Prin poștă
se trimite numai 3 borcane cu
2-15 Cor. Cu rambursă gra.

Inștiințare.

Am onoare a încunoștința onor. public călător și pe dd. preoți, că renumitul

otel „VAS“

mi-s'a predat mie spre conducere.

Mă voiu năzui, ca onor. public călător și dd. preoți să fie deplin mulțumiți atât cu odăile mele cât și cu serviciul.

Rugând binevoitorul sprijin, sunt cu deosebită stimă

Văd. Szilágyi Péterné
conducătoarea otelului.

Cancelaria

Halmaj si Strausz

pentru mijlocirea împrumuturilor de bani, vinderea și cumpărarea de averi mobile și imobile.

ARAD, str. Weitzer János nr. 9.

Telefon Nr. 726.

Arad, Noiembrie 1909.

Avem onoare a aduce la cunoștința on. public că noi **Halmaj József**, fost adjuncț la notarul public din Borosineu și **Strausz Gyula**, fost funcționar de bancă, sub firma înregistrată

Halmaj și Strausz,

am deschis în Arad, str. Weitzer János nr. 9. în edificiul nou a școlii de fete o

Cancelarie pentru mijlocirea împrumuturilor de bani a vinderii și a cumpărării de averi mobile și imobile.

Pe lângă legăturile mari, de cari dispunem, mijlocim prompt împrumuturi ipotecare și amortizabile, (pe mai mulți ani) pe lângă cele mai avantajoasă condițiuni, și primim rescumpărarea (convertarea) împrumuturilor ipotecare pe lângă etaloane (procente) mai mici.

Mijlocim prompt și repede cumpărarea și vinderea imobilelor, a caselor, și a caselor de închiriat, pe lângă remunerațiuni cât se poate de moderate.

Principiul nostru este, ca să servim conștiințios, ținând cont de interesele on. public.

Correspondență și în limba română. Cu stimă:

Halmaj József și Strausz Gyula.

NOTH JÓZSEF

măestru de sculptură în piatră,

— Segesvár, Seilergasse —

* își recomandă

magazinul de plăci de marmoră pentru mobile tot asemenea de

monumente

atestat propriu.

Având un magazin bogat, liferez mai ieftin ca ori-ce concurență.

Recomandându-mă on. public, cu stimă

Georg Kapfer.

măestru de sculptură în piatră.



Mi-am instalat în Sibliu, pe Bulevardul-mare nr. 20, pe lângă șpițeria mea ca și un despărțământ special o

mare prăjitorie de cafea

și o moară de măcinat cu putere electrică.

Totodată am onoare a încunoștința st. doamne, că

mixturile de cafea

semnate mai jos — sunt prăjite proaspăt, zilnic se amestecă cu specialitate, așa că mă aflu în plăcuta pozițiune să expediez nu numai **cafeaua de calitate excelentă** ci și cu **prețurile cele mai ieftine**, ca astfel on. mei mușterii să fie deplin mulțumiți.

Mixtura	A.	1	klgr.	Cor.	2.80	} prăjite deschis sau întunecat. — La dorință măcinate proaspăt.
"	B.	1	"	"	3.20	
"	C.	1	"	"	3.60	
"	D.	1	"	"	4.—	
"	E.	1	"	"	4.40	
"	F.	1	"	"	4.80	

Mai încolo mare asortiment de cafea nearsă cu prețuri foarte ieftine.

La comande de peste 3 klgr. — chiar și soiuri diferite — rebonific jumătate din porto poștal.

Cu distinsă stimă:

Ludvig Fuchs.

Sibliu — Nagyszeben.

Intr'un pătrar de oră nu mai aveți dureri de cap dacă veți folosi renumitele

pastile contra durerii de cap

a lui Rozsnyay.

Prețul unei buc. 20 fil., 6 buc. 1 cor.

Picurii alpini pentru stomac

a lui Rozsnyay

ca întăritori de stomac — sunt neîntrecuți. —

Se află de vânzare exclusiv în

Farmacia lui

ROZSNYAY MÁTYÁS

Arad, Szabadság-tér.